49րդ ՏԱՐԻ Թիւ 1603 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 — 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1906 6 ՇԱՊԱՆ 1324 — 12 ԷՅԼՈՒԼ

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹՂԹՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտեսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی: اوهانس قیصر
ادارهخانهسی: باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ», ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Վաղը պիտի սկսինք հրատարակել

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ձենք ուզեր գովեստներ հիւսել այս թերթօնին մասին, որ առաջին թիւէն իսկ կը ցուցնէ թէ ճշմարտապէս եզական նորութիւն մըն է իր ամէն դրուագներուն մէջ։ Հետաքրքրիչ յայտնութիւններով, խորհրդաւոր դարձուածներով ու զուարճալի իրողութեան անվերջ շղթայով ընդելուզուած դէպք մը, որուն նմանը և ոչ մէկ վիպական հանճար մինչեւ ցարդ կրցած է յղանալ։

Մանզումէ բնաւ յուսախաբ ըրած չէ իր ընթերցողները, որոնց տուած է ամէնէն ընթեռնլի ու յանկուցիչ վէպերը. արդ գաղափար մը գոյացնելու համար փութանք ըսել թէ

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

կը գերազանցէ անոնց ամէնքը՝ նիւթի, հիւսուածքի ու մտացիութեան տեսակէտով։

ՎԱՂԸ

ՎԱՂԸ

ՎԱՂԸ

Հաճեցէք կարդալ ու կարդացնել զայն ձեր ընտանեկան շրջանակներուն մէջ ալ, քանի որ բարոյականի հակառակող ո և է կէտ չկայ Մեղրալուսնի Ուղեւորութեան մէջ։

Երիտասարդնե՛ր ու օրիո՛րդներ, կարդացէ՛ք Մեղրալուսնի Ուղեւորութիւնը որպէս զի անակնկալի չգաք ձեր ամուսնութեան շրջանին մէջ։

Հայրե՛ր ու մայրե՛ր, կարդացէ՛ք Մեղրալուսնի Ուղեւորութիւնը, որպէս զի անդրադառնաք ձեր մեղրալուսնի անցած օրերուն, ու աւելի սիրով վերաբերուիք իրարու։

Իսկ դուք որ ամուսնանալու միտք չունիք և կամ հեռի էք ամուսնանալէ, դո՛ւք ալ կարդացէ՛ք՝ որ արժանանաք կատարելու

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏՈՎ

Մեր վաճառականական, արհեստաւորական և նոյն իսկ ուսուցչական դասակարգերը շատ անգամ աննպաստ պայմաններու և վիճակի մէջ կ'ուզեն շարունակել իրենց գործը և պաշտօնը առանց երբեք պահ մը իրենց ուշադրութեան առարկայ ընելու և կարեւորութիւն ընծայելու իրենց յառաջդիմութեան կամ անյաջողութեան բարոյական և նիւթական պատճառներուն։

Վաճառականներու, արհեստաւորներու և պաշտօնեաներու այդ դասակարգերուն մէջ կան որ գոհ ըլլալ կը սիրեն իրենց հազիւ բաւարար և անբաւական վաստակէն, եկամուտէ և թոշակէն, և աւելին չեն ցանկար ջանալով իրենց այն ընթացքը արդարացնել սա բարոյականով թէ երջանկութիւնը իր վիճակէն գոհ ըլլալու մէջ կը կայանայ։

Այս գոհունակ դասուն պատկանողները՝ որոնք յառաջդիմութեան առեւտրական և կամ մտաւորական բարձր դիրքի բաղձացողներ չեն և յաճախ զուրկ են անձնական առաւելութիւններէ, մտաւորական մշակութենէ և ընտիր յատկութիւններէ, իրենց պաշտօնակցին կամ արհեստակցին դէմ վնասակար մրցման մէջ գտնուելով ուղղութեան և հաւատարմութեան ուղիէն կը շեղին, արժանիք ու արժանապատուութիւն ընդոտնելով վաճառականական արհեստական և այլ ասպարէզները խաբդախութեան, նենգութեան և ստութեան կեդրոն կը դարձնեն, և ամէն տեսակ գձուձ, ստորին և անվայել դեր կը ստանձնեն իրենց անձական շահն ապահովելու համար։

Կան այնպիսիներ որ ակամայ ստիպուած են գոհ ըլլալ իրենց տարեկան եկամուտէն անշուշտ իրենց անձին վըրկանքով, որովհետեւ ինքզինքնին անկարող կ'զգան նոր կամ լաւագոյն միջոց մը իրենց արուեստը մշակելու, քանի որ անկարելի կը նկատեն փոխել հին նահապետական դրութիւնը՝ որ արդի մրցման ընտրելագոյն և գերազանց միջոցներուն մէջ չի կրնար գոհացուցիչ եկամուտ մը երաշխաւորել իրենց։ Այս դասուն պատկանողները ո՛չ իսկ կը խորհին նոր գործի մը ձեռնամուխ ըլլալ քիչ մը համարձակութեամբ և ինքնավստահութեամբ, որպէս զի կարենային իրենց միջավայրին մէջ յաջող և բարեկեցիկ վիճակ մը ունենալ։

Բայց կան որ ստուգիւ կ'ուզեն յառաջդիմել և բարձր դիրք մը գրաւել իրենց ասպարէզին մէջ, սակայն կը տեսնեն որ իրենց շրջանակին մէջ զարգանալու միջոցները կատարեալ չեն, այլ ընդհակառակն շատ մը անհատներ միեւնոյն արուեստին կամ զբաղման մէջ իրարու ձեռքէն հացը խլելով կը ջանան զիրար ապալել. ուստի կը վհատին և իրենց ընտրած գործը կամ ասպարէզը փոխելու և նոր ու շահուէտ ձեռնարկ մը ընելու անկարող ըլլալով, կը մնան նոյն աննախանձելի կացութեան մէջ և կը տառապին շարունակ։ Իսկ ուրիշներ կարծելով թէ իրենց գործը կամ արուեստը փոխելով պիտի կրնան յաջողիլ և բարելաւ վիճակ մը ունենալ, կը թողուն իրենց առաջին զբաղումը և կ'ընտրեն ուրիշ մը, բայց անոր մէջ ալ չեն գըտներ յուսացուած յաջողութիւնը և ուրիշ գործի մը կը ձեռնարկեն առանց սակայն զգալի առաւելութիւն մը ձեռք բերելու։

Կեսարացի ուսուցիչ մը հանգուցեալ Կ. Վահան՝ բաւական ժամանակ ուսուցչութեան և տեսչութեան պաշտօն վարելէ և իր ժամանակի արժանաւոր ուսուցիչներու շարքին մէջ օգտակարապէս ծառայելէ և բաւական համբաւ շինելէ յետոյ, գաւառներու մէջ տիրող աղքատական փցուն խըրնդիրներէն և կուսակցութիւններէն ձանձրացած՝ թողուց ուսուցչական ասպարէզը, և իր խնայած դրամով ընդգրկեց առեւտրական կամ աւելի ճիշդը վաճառականական ասպարէզը ընկերակցութեամբ Նազարեան եղբարց. ի սկզբան իր ունեցած յաջողութիւնն ու փայլուն վիճակը արդարեւ հրապոյր և խրախոյս տուաւ զինք ճանչցող ուսուցիչներուն, իսկ ուրիշներուն՝ որոնք ուսուցիչները յարգել չեն գիտեր և զանոնք ամէնէն անճարակ և գործի անընդունակ անձերը կը նկատեն, ըստուգիւ նախանձ ու ակնածանք ազդեց։ Սակայն, այս յաջող և նախանձելի վիճակը երկար չտեւեց, Նազարեանց անանկութիւնն ու անկումը իրեն ալ դժբաղդութեան պատճառ եղաւ, և ա՛լ չկրցաւ իր ձեռքը գտնուած միջոցներով վերականգնել այն որ կեսարացի յատուկ եղած գործի ընդունակութիւն, կորովն ու փորձառութիւնը ցոյց կուտար իր անձին վրայ։

Անկէ առաջ առեւտրական ասպարէզի մէջ իր բաղդը փորձած է նաեւ հանգուցեալ Երզնկացի Խաչատուր էֆ. Հաւնունի, որ կարող և խղճամիտ ուսուցիչ մըն էր։ Գուցէ ան ալ վհատելով 32 տարի առաջ գաւառներու ուսուցչական աննպաստ ու յեղյեղուկ ու փոփոխական վիճակէն՝ ուզած է քաշուիլ այդ ասպարէզէն և ընկերակցութեամբ մի քանի գործերու ձեռնարկած է, սակայն յաջողութիւն չգտնելով վերջապէս ձախորդութեան մատնուած է։

Տակաւին օրինակ մըն ալ կրնամ յիշել, այն ալ դեռ նոր իր մահկանացուն Պրուսայի մէջ կնքող Ռափայէլ էֆ. Առաքելեանն է, որ բաւական տարիներ ծովեզերեայ քանի մը քաղաքներու մէջ տեսչական պաշտօն վարած է յաջողութեամբ, և միեւնոյն ատեն առեւտրական գործի ալ ձեռնամուխ եղած է. բայց խրախուսիչ յաջողութիւն մը չէ պսակած իր ջանքերն ու ակնկալութիւնը, ուստի շատ թողած է առեւտրական գործերը, և Պըրուսա հաստատուելէն ետքը միշտ ուսուցչութեամբ զբաղած է։ Հանգուցեալը կ'զգուշանար նոր ձեռնարկներէ, հաստատ համոզում գոյացնելով թէ մարդ մը, ըլլա՛յ ուսուցիչ, ըլլա՛յ արհեստաւոր, ի՛նչ ասպարէզ որ ընդգրկած է, անոր մէջ յարատեւելու է, երբ մանաւանդ բաւական յաջողած և յառաջդիմած է. հետեւաբար ինքն իբրեւ փորձառու, խորհուրդ կուտար մանաւանդ ուսուցիչներուն, որպէս զի մինչեւ վերջը ուսուցիչ մնան, որովհետեւ, կ'ըսէր, անոնք մեծ մասամբ առանձին գործ վարելու կարող չեն, պիտի ստիպուին կամ ընկերակցութեամբ գործել և կամ ուրիշները աշխատցնել վարձքով իրենց գործին մէջ։ Աստ որդին Պ. Զարեհն է որ այս անգամ յաջողած է Զօնկըեան Կտակի մրցման մէջ և անմահ բարերարին սանեներու կարգին մէջ արձանագրուած է։

Թերեւս արհեստաւորներու և վաճառականներու դասակարգին մէջ ալ անոնք որ յարատեւած են իրենց ասպարէզին մէջ և լաւագոյն դիրք մը ըրած իրենց համար, այս միեւնոյն համոզումը գոյացուցած են, և նոյն խորհուրդը և յորդորը տան իրենց արհեստակիցներուն և ընկերներուն։ Բայց անշուշտ զբաղումներուն մէջ անոնք որ թէեւ անուանով տարբեր, բայց գրեթէ միեւնոյն սեռին կը պատկանին, այս կանոնէն կը շեղին, և եթէ փոփոխութիւններ իսկ ըլլան, անոնք այնքան վնասաբեր չեն ըլլար։

Երբ միանգամ կ'ընդունինք թէ ասպարէզի փոփոխութիւնը ընդհանրապէս կրնայ իր ձախող հետեւանքները ունենալ, և միւս կողմէն կը տեսնենք թէ կարող և գործունեայ ու արժանաւոր անձնաւորութիւններ չեն քաջալերուիր կամ ըստ արժանւոյն չեն վարձատրուիր, և ապրելու նեղութիւն ու դժուարութիւն կը կրեն, հարկ կ'ըլլայ ուսումնասիրել ամէնէն գործնական միջոցը ցոյց տալ այս կարգի արհեստաւորներու, վաճառականներու և ուսուցիչներու, որոնք վհատած կը գանգատին իրենց անգոհացուցիչ վիճակէն։

Կան այնպիսի արհեստաւորներ որոնք պզտիկ տեղերու մէջ չեն կրնար ապրիլ, վասն զի իրենց արտադրութիւնները շատ քիչ կ'սպառին միջավայրին մէջ, ուստի պէտք ունին քիչ մը աւելի մեծ քաղաքներու մէջ հաստատուելու։

Կան արհեստաւորներ ալ որ իրենց միջավայրին մէջ չեն կրնար պէտք եղածին չափ շահիլ, վասն զի միեւնոյն արհեստին ծառայողներու թիւը տեղական պէտքէն աւելի է. ասոնք ալ պէտք ունին նոյն իսկ պզտիկ տեղերու մէջ հաստատուելու, ուր արհեստաւորի պակասը զգալի է, և ուր կրնայ միջակ արհեստաւոր մը բաւական գոհացուցիչ ապրուստ մը հայթայթել և նոյն իսկ հարստանալ յարատեւելով և համեստ կեանք մը վարելով։

Այսպէս ալ փոքրաքանակ վաճառականներ իրենց տեղը փոխելով և առեւտր. մօտակայ կեդրոններ հաստատուելով կրնան աւելի յաջողիլ և յառաջդիմել։ Շատ մը փորձեր ցոյց կուտան թէ փոքրիկ գիւղերու մէջ հաստատուող փերեզակներ փոքրաքանակ վաճառականներ եղած են, և փոքրաքանակ վաճառականներ ալ տուն տեղ և կալուածներ ունենալով հետզհետէ հարստացած են։

Մեծ տեղին մէջ քիչ շահելէ աւելի աղէկ չէ՞ միթէ պզտիկ տեղին մէջ շատ շահիլ համեմատաբար, երբ մանաւանդ յոյս չկայ մեծ տեղին մէջ դիւրակեաց ըլլալէ, և ի՛նչ անպատուութիւն կայ պզտիկ տեղ մը ընտրելուն մէջ, երբ պիտի կրնաս շատ աւելի դիւրին և հոխ ապրիլ։

Աւելի լաւ չէ՞ն ըներ կարգ մը վաճառականներ և խանութպաններ, եթէ իրենց վաճառատան կամ խանութին մէջ գտնուող տրամադրելի եղբայրները կամ ընտանիքին անդամները փոխանակ անգործ թողլու և կամ փոքրիկ, աննշան գործերով զբաղեցնելու ուրիշ մօտակայ առեւտր. կեդրոններ ղրկեն և յարմար տեղերու մէջ ճիւղեր բանան կամ նոր գործի ձեռնարկել տան, տեղական բերքերէն ղրկեն ծախել տալու համար, և անոնց տեղ ուրիշ ապրանքներ յանձնարարեն։

Նոյնը կրնան ընել մանաւանդ ուսուցիչներ ալ, քանի որ իրենց նպատակն է կրթական գործին ծառայել և օգտակար ըլլալ, և ուր որ ալ ըլլան, նոյն ծառայութիւնն ու պարտականութիւնը պիտի կատարեն, ուստի լաւ կ'ըլլայ եթէ ստորնութեանց մէջ չկղպալու և իրենց արժանապատուութիւնն ու պաշտօնին պատիւը բարձր բռնելու համար հրաժարին իրենց գտնուած տեղերէն և ուրիշ վարժարան մը երթան, ուր կրնան թերեւս ձեռներէցութեամբ աւելի գոհացուցիչ արդիւնք ցոյց տալ և անհատապէս զարգանալ։

Ս. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

«ՊԷՏՔ Է ՄՈՌՆԱԼ»

Դպրոցին մէջ ճանչցայ զինքը, երբ հազիւ տասնըչորս գարունի թարմ ծըլումներու հովերը կը գինովցնէին իր մանուկի անմեղ հոգին ու սիրտը, զեղուն բարի փափաքներով։ Անուշ զմայլումի առարկան, գուրգուրանքի միակ գոհար-պատկերն էր իր ծնողքին՝ սիրուած Արամը։ Սիրուած, աշխատող տղան դպրոցին, սիրուած իր ընկերներէն, վարժապետներէն, յաջողութեանը պատճառով և յարգուած բոլոր շուրջիններէն համակրելիութեան, վայելչագեղութեանը համար։ Ծանօթներու հիացումի ակնարկներով ողողուած պատանին, ճիշդ չորս տարիներ յետոյ, դպրոցական հուժքի եզանակին կը խլէր իր դափնեպսակը, պըսակաւորի վկայականը, առաջին հանդիսանալով դասակիցներուն մէջ։ Այդ վայրկեանը ու բոլոր հոգիի երեւոյթները թափ առած էին իր էութեան խառը, ընկճեցնող ու հիւծող մտածումներու. ծանր բեռան յաջորդականութիւնը՝ կեանքի պայքարը՝ անոր մէջ տուն տուած էր իր այլազանութեամբ, ինչ որ չպիտի վրիպէր պարզ դիտողի մը աչքէն իսկ։ Հակառակ դպրոցին մէջ ունեցած գունագեղ կեանքին որ միշտ ուրախ ու զուարթ երեւոյթ մը կուտար ինքնիրեն, այդ օրը լուրջ դիմամազծութիւն մը ունէր, ներքին թախիծներ պատկերող լրջութիւն, խոհունութիւն, որ չի խուսափեցաւ ուշադրութենէս։

Դպրոցին ընդարձակ սրահին մէջ ամէն բան ժպիտ մը ունէր, ամէն ոք բան մը արտասանելիք չրթունքին վրայ. բայց ան մշտակայ, անփոփոխ էր։ Ինչո՞ւ այսքան անտարբերութիւն խորհող մտքի ու զգայուն սիրտի տէր Արամին համար։ Միշտ փոխադարձ իրար հասկնալու անզգալի իղձ մը կար մեր մէջ. սրտերու առաջին զարթնումին մէջ կը կայանայ անքակտելի կապը եղբայրականութեան։ Ու անհամբեր սպասեցի աւարտումին դպրոցական այդ փայլուն խրախճանութեան։

Սովորական ձեւակերպութիւններէ վերջ, երկուքնիս միասին դուրս նետուեցանք մարդոց այդ խառնիճաղանճէն, պարտէզ գացինք, մէկ քանի րոպէ շունչ առնելու։ Առաջին հարցումս իսկ սկսաւ իր պատմութիւնը, իր ճնշող հոգիին բոլոր խոկութիւնները դուրս ժայթքեցնելով։

* * *

Հիմա անկեղծօրէն ամէն բան պիտի պատմեմ քեզ, — խօսք առաւ բարեկամս. — վերահասու պիտի ըլլաս բոլոր մտածումներուս։ Թերեւս զիս մեղադրես վերացական գտնելուդ համար, ա՛յդ ալ հոգս չէ. թո՛ղ բոլոր աշխարհ ծիծաղի վրաս, երբեք կարեւորութիւն չունի, բաւ է որ ես իմ համոզումներուս մէջ հաստատ եմ։ Դպրոցը սիրած ըլլալուս, անոր ներգործութիւնը պիտի մնայ իմ ամբողջ էութեանս մէջ։ Հինգ տարիներու վայելքը, հոգիիս ու սրտիս մէջ իր ուրոյն և անհանգունակ յիշատակները դրոշմած է արդէն, որոնք զիս երբեմն դէպ ի յետադարձութիւն պիտի տանին կեանքի անկայունութեան մէջ։ Դպրոցը սովրեցուց ինձ բարոյական ամէն բաները՝ որոնք էութեանս խմորումին հետ պիրկ թելերով կապուած են։ Ան պատճառ եղաւ որ միտքս անսանձ ձիու պէս մտաւորական դաշտին վրայ ար-

---

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 116

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ
ՀՈՎԱՆՈՑԻ ՄԸ ՍԻՐՈՅՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԻԴ.

Լէտի Էլէն վաշխառուին իրեն հանդէպ ցոյց տուած կնամեծարութենէն վերջին ծայր հաճոյք զգալը չարաճճի ժպիտով մը Միս Օռէթի հասկցնելէ ետք, քիչ մը ծերունին խօսեցնելու դիտումով.

— Հաճոյքով կարդացի ձեր ուղեւորութիւնը Բըթի Բարիզիենի մէջ, ըսաւ, իրաւ է որ ճշմարիտ արժանիք ցոյց տուիք ձեր աշխուժութեամբը, արթնամտութեամբն ու մանաւանդ վերջին աստիճան ուշիմութեամբ. անոնք ամէնքը նկատողութեան առնելով՝ բախտաւոր կը սեպեմ զիս ձեզի հետ ծանօթանալուս։

Փօլօրի որ կեանքին մէջ ասանկ փաղաքշանք չէր լսած, Լէտի Էլէնի նման խիստ գեղեցիկ ամերիկուհիի մը բերնէն իրեն ուղղուած գնահատումներէն շլմորած՝ հազար կտոր կ'ըլլար և ծաղրական ձեւերու կը մտնար միշտ կնամեծարութիւն մը դնելով իր ակնարկներուն ու բառերուն մէջ։ Միս Օռէթ առանց զգացնելու, ծածկաբար կը խնդար քիթին տակէն, մինչդեռ Էլէն շարունակելով իր հիացումը,

— Եթէ ինձ մնար, ըսաւ, ես Պ. Լավառէտէն աւելի կը գնահատէի ձեր յաղթանակը այս ուղեւորութեան մէջ. անիկա իբր երիտասարդ և ուղղակի խնդրոյն շահակից, բնական էր որ այդ միջոցներուն դիմէր ու խելքէ մօտ չանցած դժուարութիւններու մէջ նետուէր մրցանակը շահելու համար, մինչդեռ դուք, այո՛ դուք որ վերջապէս անոր կրկին տարիքը ունիք, փոխանակ ընկճուելու, ամէն ժամ ամէնէն վայրկեան կրցաք հետապնդել ձեր ապագայ փեսացուն, ձեր զաւկին սիրոյն համար. շիտակը ձեզի պէս փառաւոր, աշխոյժ, սրտոտ ու կրակոտ մարդ մը, երբ մանաւանդ լեցուն քսակ մըն ալ ունի, եթէ Նիւ Եորքի մէջ ըլլար, գերադաս պիտի համարուէր հարիւրաւոր երիտասարդներէ ու ամէնէն գովեստ պիտի լսէր։

Վաշխառուն բոլորովին խելայեղած՝ Էլէնի տեսակցութեան այս եղանակէն, որսի հոտ առած բարակի նման սկսաւ անհանգստութեան շարժումներ ընել. խեղճը քանի՛ կոտրտուէր, քանի՛ հաճելի ըլլալ ջանար, այնչափ ծիծաղ կ'առթէր Օռէթի, որ միամիտ երեւոյթով կը դիտէր այս խիստ ծաղրական տեսարանը։ Ամերիկուհիին համար շատ սովորական բան էր այս կարգի մարդոց հետ խնալն ու զուարճանալը, ուստի անակնկալ մտերմութիւն մը գոյացնելով,

— Հաճեցէք զիս ձեր աղջկան ներկայացնել, ըսաւ, անոր անունն ալ խառնուած էր ուղեւորութեան մէջ և բոլոր ընթերցողներուն պէս ես ալ առիթ ունեցայ ճանչնալ զինքը, առանց նախապէս տեսած ըլլալու։

Բէննելոբ սակայն հօրը զգացումները չէր բաժներ Էլէնի հանդէպ. անիկայ չարանախանձ թոյնով մը լեցուած էր արդէն իր անբաղդատելի մրցակցին՝ Օռէթի դէմ և հիմա Էլէնի հանդէպ ալ ո՛չ նուազ զայրոյթ կ'զգար, տեսնելով որ այս երկու գեղեցկութեան տիպարներուն քով ա՛լ աւելի կը շեշտուէր իր տգեղութիւնը։ Փեզանի ամերիկուհիին՝ հօրը հանդէպ ցոյց տուած ընթացքը, զայրոյթ պատճառած էր Բէննելոբի, որուն երբ ներկայացնել կը փութար հայրը Էլէնը, ինք երեսը ծռելով, մէկդի քաշուեցաւ։

— Կը ցաւիմ որ ձեր զաւակը ձեր քառորդին չափ իսկ կենցաղագէտ չէ եղեր, ըսաւ Էլէն միշտ ժպտելով, և հիմա չեմ զարմանար թէ ինչո՞ւ աշխարհի շրջանը ընել յանձնառու եղաք անոր ձեռքէն ազատելու համար։

Սըր Ճէյմս Կուպի կարգուելէն ի վեր այսչափ զուարթ չէր տեսած կինը, որուն՝ վաշխառուին ընծայած կարեւորութեանը չկրնալով նշանակութիւն տալ,

— Ի՞նչ կ'ուզէ խեղճ մարդէն, հարցուց միլիոնատէրին։

— Ի՛նչ պիտի ուզէ, ըսաւ, կնոջական քմահաճոյք, մարդուն օձիքէն բռնած կը խաղցնէ։

Բէննելոբ այնչափ առաջ տարաւ դժգոհանքն ու անկրթութիւնը որ վաշխառուն ստիպուած հեռացաւ Էլէնի քովէն ու Բէննելոբը մէկ կողմ քաշելով խստիւ յանդիմանեց զայն։

Նոտար Բանապէր բոլորովին գործին նուիրուած, կտակին պաշտօնագրերը կը խմբագրէր, երբ յաճախորդները աղմկին իրարու հետ կ'առնէին կը տային։ Սըր Ճէյմս Կուպին տեսնողը կը կարծէր թէ մրցանակը շահողը ինքն է. այնչափ զուարթ կ'երեւար ու մտերմօրէն կը տեսակցէր Լավառէտի հետ։ Միւս կողմէ Սըր Մօլըթօնի ու Սըր Տավիտ Քուրնէմըլի միջեւ ալ մտերմական տեսակցութիւն մը ծայր տուած էր, ու երկու ծերուններ իրենց աղջիկներուն երջանկութիւնը տեսնելով կը հրճուէին։

Վերջապէս նոտարը աւարտեց պաշտօնագրերուն խմբագրութիւնը ու բոլոր ներկաները գլուխը հաւաքելով, անոնց առջեւ կարդաց զայն։ Երկարօրէն գրուած այս թուղթին եզրակացութիւնը սա էր թէ Արման Լավառէտ ո՛չ միայն իր մօրեղբօրորդւոյն Ռիչարի չորս միլիոնը պիտի ստանայ, այլեւ Սըր Ճէյմս Կուպիի հետ տեղի ունեցած մրցակցութենէն ալ պիտի ստանայ նաև չորս միլիոնք ֆրանք։

Ալ ո՛ և է առարկութիւն արժէք չունէր. Նոտարը երկու թուղթ պատրաստած էր, որոնց տակ ըստ օրինի ստորագրեցին Սըր Մօլըթըն ու Ճէյմս Կուպի։

Եւ Արման Լավառէտ ստացաւ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ ֆրանքի Չէք մը որուն փոխարէնը պիտի վճարէր իրեն ֆրանսական պանքան։

Փօլօրի թէեւ դժկամակեցաւ, սակայն կարեւորութիւն իսկ տուող չեղաւ։

Ամիս մը ետք արդէն իսկ Լավառէտ ու Օռէթ ամուսնացած էին Սըր Ճէյմս Կուպիի ու Էլէնի կնքահայրութեամբ, որոնց ամէնէն մտերիմ բարեկամը մնացին միշտ։

ՔԱՍԻՄ

1906 Սեպտ. 11

ՎԵՐՋԱՑԱՒ

չալէ անզուսպ հետաքրքրութեան մը շունչին տակ։ Բայց երբ կը մտածեմ թէ չպիտի կրնամ հասնիլ բոլոր այն մտաւորական և պէտքցու բաներուն՝ որոնք միտքս պիտի սնուցանեն, կ'ընկճիմ սեւաթոյր խոկումներու ճնշումին տակ։ Նիւթականի զգայութիւնը կը կաշկանդէ զիս ապագայի բոլոր հեռանկարները սեւ պատկերելով։ Եթէ զիս անհեակի մը մէջ փակեն, մտաւորական պահանջումներուս յագուրդ տուող առարկաները հայթայթեն, ու զիս միայն չոր հացով ապրեցնեն՝ բնա՛ւ չպիտի դժգոհիմ. սակայն մինչ անգոհունակ պիտի դատապարտուած մնամ, որչափ ատեն որ աշխարհ զիս չեզոք պահէ իմ ձիրքերէս։ Ա՛հ, կրթ. երեւակայել, զգալ ու իրականութեան մէջ ձեռնթափ գտնուիլ ի՛նչ հալեցնող խրոխտութիւն է։ Միայն զայն ապրողները ներտանջումի բոլոր թափը ըմբռնելու վիճակին մէջ կը գտնուին։ Տակաւին ինչե՛ր պիտի պատմեմ քեզ որոնք իրականութիւններ են ինձ համար։

Դպրոցի գրասեղանին վրայ կեանքը իր անուշ ու աւինքնող գոյներով կը ներկայանայ, մինչդեռ իրականութեան մերկապարանոցութիւնը բոլորովին հակապատկերն է։ Երբ կը մտածեմ թէ մաքի այս տրամադրութիւններով, կեանքի յաջողութեան ճամբուն ի՛նչ ըլլալն իսկ չպիտի տեսնեմ, նիւթական անյաջողութեան խոհերով կը ներարկուի հոգիս, էութիւնս։ Ի՛նչ կայ աւելի փչալից քան նիւթական ապագայի անհաստատ թափառկոտութիւնը, գետնաքարշ զգացումներու և գաղափարներու դուռ բացող, եսը, անհատականութիւնը ստորնացնող՝ ի՛նչ կայ աւելէ աւելի պարսաւելի։

Մինչեւ հիմա ծնողքիս բրած զոհողութիւնը իմ օգտիս համար, ամբողջ հինգ երկար տարիներ, երբ աչքիս առջեւ առնել կ'ուզեմ, անոնց հաշուեկշիռը, կը սարսափիմ, կը խղճամ, թափանցելով տխուր եղելութեան, ու ինքզինքիս սա հարցումները կ'ընեմ ակամայ.— Ի՞նչպէս կրցան իրենց այդ կարօտ վիճակին մէջ ինձ նեցուկ ըլլալ. քանի՞ անգամներ արդեօք իրենցմէ զրկեցին ինծի համար, ո՞վ գիտէ քանի բիւր անգամներ տխուր պատահարներու առջեւ, և տակաւին շատ մը ինչե՛ր, որոնց պատասխանը ե՛ս միայն կարող եմ գտնել։ Պէտք է մոռնա՛մ նախընթաց բոլոր ուսումնական գաղափարներս, պէտք է մաքէս ջնջեմ անունները այն գործերուն և հեղինակութիւններուն զորս ձեռք անցնել որոշած եմ, ա՛խ այն գիրքերը որոնք զիս պիտի կաղապարեն, իմ խակութիւնս պիտի սահմանաւորեն։ Վերջապէս ինծի համար գիտական և գրական աշխարհ մը չեմ կրնար ստեղծել, այդ աշխարհին վարպետը յօրջորջուելու համար, պէ՛տք է մոռնամ ուրեմն, սրտի մաքի բոլոր վերաբերումները։ Նետուի՛մ գործնական աշխարհին մէջ, ապրի՛մ ու ապրեցնեմ բարի ծնողներս, անոնց յանձն առած այնքան տառապանքին ժամերուն փոխարէն։

Ահա՛ թէ ի՛նչպէս երկու եսական զգացումներ ներսս մինչ պայքարումի մէջ են։

Մին գիտունի, գրագէտի հակումներուս և մշակումներուս միացումն է, իսկ միւսը նիւթականի չլացականութիւնը միացած ապրեցնելու վսեմ զգացումին հետ։ Ալ չեմ գիտեր թէ ո՞րը գերակշիռ պիտի ըլլայ երկու այս ներհակ զգացումներէս։ Ասոնք բոլոր այս օրուան յանկարծական ծնունդներն են, որոնք զիս յուզեցին, խանգարեցին զիս իմ անգործութեանս մէջ։

×

Ու օրը կը սարածուէր, երբ արտասուաթոր աչքերով վերջ տուաւ իր բոլոր այս հոգիի վերլուծումին, կեանքի այս անփորձ ուղեւորը։

Իր մէջ երկու հակադոր զգացումներ կը պայքարէին։ Ի՞նչ ընէր, բարերար թեւերու ապաստանելով իր մտաւորականութեա՞ն զարկ տար թէ՝ գործի աշխարհը նետուէր, ապրեցնելու համար իր ծնողքը ամէն բանէ առաջ։

Այս վերջին զգացումը յաղթած էր։ Համբաւաւոր մը տան մէջ կ'աշխատէր համեստ ամսականով մը ուր պատահմամբ տեսայ զինքը։ Գոհ էր, զուարթ, գեղանի դրսերեւոյթով, չքեղ դարձած իր ներքին արտայայտութեամբը։ Ներհարցած, ողորկ ճակատը խորշումներով ակօսուիլ սկսած էր։

Այսպէս բաւական ժամանակ անցաւ, երբ օր մը այս տարաբաղդ դըպրոցի բարեկամիս մահը եկաւ խռովել զիս։ Մեռնի՛լ, կեանքի գարունի վաղաշաւարթ հովերու տարուբերումին մէջ, անկատար յոյսերով հրաժեշտ տալ կեանքի՜ն. ցաւագին չէ՞։

Տխուր, դարձդարձիկ կեանքի իրականութեան այդ հալ ու մաշ էակը ամէն անգամ որ վերյիշեմ հոգիս կը գալարի։ Կը խորհիմ թէ թերեւս բնութիւնը այդպիսի եղական, տաք հոգիներու պէտք ունի. [illegible]

մեղմացնելու։ Բայց ի՜նչ, ան բացարձակ փափաքներուն, ինքնայատուկ և հասարակ փափաքներուն անդարձ հրաժեշտի բարե՛ւը արտասանո՞ղ չէ՞ միթէ։ Սրտերը կը յղանան ընտ. զգացումները. երբ անոնք կը մեծնան կ'ուռճանան կը զարգանան այն ատեն անկարելի կ'ըլլայ զանոնք մոռացութեան տալ, խեղդ, նետել, ահա՛, այն ատեն է որ պայքարի ճգնաժամին կ'ունենայ մարդը ինքն իր մէջ։ Արդէ՞ն դարեր առաջ բսուած ու յղկղուած չէ՞ սա խօսքը Չինացի փիլիսոփային կողմէ թէ՝ «երջանիկ ըլլալու համար պէտք է ջնջել փափաքները»։ Այս եղած էր Արամի նշանաբանը և թող անմոռաց ըլլայ անոր յիշատակաց ուղին, թո՛ղ սիրոյ և յարգանքի անմերջ համակրանքը շուրջ պատէ իր աննշան, պարզուկ հողակոյտը։

Գ. ԳԷՈՐԳԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼԻՈ-ԳԵՐՄԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— «ՄԷԹԷՕՐ»Ի ԳՈՐԾԸ. — Ինչպէս կը հաղորդուի Լոնտոնէն, Բորթսմութի մէջ Մէթէօր գերմանական զբօսանաւին հանդէպ անգլիական իշխանութեանց բռնած ընթացքը բաւական խնդրոյ նիւթ դարձած է, և երկու երկիրներուն լրագիրները սկսած են դարձեալ գործը մատերնին փաթթել։ Արդէն երէկի Մանզումէի մէջ ծանուցինք թէ ի՛նչ է այս Մէթէօրի խնդիրը։ Իրաւ է որ Մէթէօրի բռնած ընթացքը ապօրինի էր, քանի որ առանց կանխաւ արտօնութիւն առնելու Անգլիոյ պատերազմական ներքին նաւահանգիստը մտնելու համարձակած էր։ Մէթէօր ա՛յնքան առաջ գացած էր որ մինչեւ իսկ Սքարսիաք զրահաւորին ետեւի մասին մօտեցաւ, որովհետեւ նաւահանգիստը մինչ լեցուն է անգլիական մարտանաւերով։

Գերման մամուլին մէկ մասին կողմէ յարուցուած աղմուկը և Պերլինի արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ Մէթէօրի գործին տրուած կարեւորութիւնը Լոնտոնի մէջ զարմանք պատճառած է, որովհետեւ բոլոր անգլիական թերթերուն միաձայնութեամբ տուած լուրերուն նայելով, և Բորթսմութի նաւային իշխանութեանց կողմէ հասած տեղեկագիրներուն համեմատ, բնաւ բողոքի կամ խրախնցումի պատճառ մը չկայ։ Ահա թէ ի՛նչ անցած դարձած է Բորթսմութի նաւահանգիստին մէջ, Լոնտոնի բոլոր թերթերուն պատմածին նայելով.—

Գերմանական Մէթէօր զբօսանաւը ալեկոծութեան միջոցին Բորթսմութի նաւահանգիստը գնաց ուղղակի մասնաւոր չոգենաւերու յատկացեալ խարսխատեղին, և միմիայն անգլիական մարտանաւերուն յատկացուած խարսխածողերուն մէկուն վրայ ուղղակի կապել ինքզինքը։ Այս տեղ խարսխելը արգիլուած է մէն մի մասնաւոր չոգենաւի, նոյն իսկ անգլիականներուն։ Օդը խիստ ալեկոծ ըլլալով, Մէթէօր չյաջողեցաւ խարսխանշին կապուիլ, և ասոր վրայ բուն մարտանաւերուն քով խարիսխ նետեց։ Նաւահանգստին վերատեսուչը մարդ ղրկելով գերմանական նաւուն, հասկցուց այն տեղ խարսխելուն համար եղած օրինական արգելքը։

Անգլիական իշխանութիւնք գերմանական չոգենաւը նաւահանգիստէն չէ որ արգիլեցին, այլ միմիայն արգիլուած խարսխատեղէն։ Մէթէօր բարկանալով սակայն մասնաւոր նաւերուն յատկացուած տեղը չգնաց, այլ ուղղակի բաց ծով գարկաւ, ուր քիչ մնաց պիտի զարնուէր անգլիական մարտանաւի մը։

Սթանտըրտի տեղեկութիւններուն նայելով, Մէթէօր բնաւ ուղղակի պատճառ կամ փաստ չունի ալեկոծութիւնը պատճառ բռնելով ներքին նաւահանգիստը մտնելու, որովհետեւ Սփիթհէտի մօտ աւելի խաղաղ և աւելի ապահով խարսխատեղի մը կայ։ Կը յայտարարէ թէ Մէթէօրի նաւապետը ծովային օրէնքներուն դէմ գործած է։ Ասկէ զատ ընդհանուր սովորութեան հակառակ առանց նաւուղիղի առաջ գնաց, և ծովախորշին ներքին մասին մէջ միայն նաւուղիղ առաւ իր նաւուն մէջ։ Դարձեալ, ամէն փափկանկատութեան և քաղաքավարութեան հակառակ լուսանկարչական տեսարաններ ուզեց առնել։ Սթանտըրտ կը յարէ թէ ո՛չ գերմանական չոգենաւին ոչ գերման դրօշին դէմ հակառակութիւն չկայ գործին մէջ, ամէն պարագայի մէջ այս միջադէպը քաղաքական ամենափոքր նշանակութիւն մը իսկ չունի, այլ պարզապէս տեղական դէպք մըն է։ Երբ այսօր գերման մամուլը այս պարզ խնդիրը մատը փաթթեր է աղմկալից զրոյցներ առաջ բերելու համար, բայց խնդիրը կարեւորութիւն չունի ո՛չ անգլիական հասարակութեան և ոչ անգլիական մամուլին համար։

Բայց ընդհանրապէս Գերմանիայէն առնուած լուրերուն նայելով, գործը հոն իր նշանակութենէն շատ աւելի կարեւորութիւն ստացած է։

Թայմզ կ'ըսէ թէ Համպուրկ-Ամերիկա չոգենաւային ընկերութեան կողմէ այս խնդրոյն առթիւ հանուած աղմուկին նպատակն է Անգլիոյ դէմ փորձ մը ընել ի նպաստ գերման նաւատորմին շարժում մը առաջ բերելու նպատակաւ։

Սթանտըրտ նոր և երկար խմբագրականի մը մէջ հետեւեալը կը գրէ Մէթէօրի դէպքին վրայ.— Ցաւով կ'իմանանք թէ գերման կառավարութիւնը Բորթսմութի նաւահանգստին մէջ Մէթէօրի մասին բռնուած ընթացքէն դիւանագիտական գործ մը հանել կ'ուզէ։ Անհաւանակա՛ն է որ ա՛յսքան ձախաւեր գործի մը հետեւանքով երկու կառավարութիւններուն յարաբերութիւնները աւրուին։ Օրաթերթը յետոյ կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ համար անուանի գերման հրապարակագիրներ առանց կատարեալ ապացոյցի իբրեւ ճշմարիտ կ'ընդունին տեղեկագիր մը, որ ա՛յն աստիճան անհաւատալի է։

Սթանտըրտ սա՛ բառերով կը վերջացնէ.—«Կը վախնանք որ այս թշնամական յայտարարութեանց միակ մեկնութիւնը սա կրնայ ըլլալ որ գերման կայսեր մօտ Էտուարտ Թագաւորին այցելութիւնը և գերմանացի հրապարակագիրներուն Լոնտոնի մէջ ընդունելութիւնը բնաւ չեն կրցած նուազեցնել գերման հայրենիքին մէջ Անգլիոյ ծովային գերակշռութեան դէմ տիրող ատելութիւնը և նախանձը։»

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՂԸ.— ԿԱՐԵՒՈՐ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԾՈՎՈՒՆ ՄԷՋ.— ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ԵՏ ՄՂՈՒԱԾ.— Պերլինէ հետեւեալը կը հեռագրէ Սթանտըրտի թղթակիցը սապէս. 19 Յուլ.—

Թէեւ Գերմանիոյ նաւային ռազմափորձերը քանի մը օրէ ի վեր վերջացան, բայց այդ կեդծ նաւամարտին հետեւանքներուն վրայ շատ քիչ մանրամասնութիւններ հրատարակուեցան կառավարական որոշմամբ, սակայն պէտք է գիտնալ թէ ռազմափորձերը այս տարի աւելի մեծ աստիճանի մը վրայ տեղի ունեցան քան ո և է ժամանակ գերմանական նաւատորմին պատմութեան մէջ։

Ռազմափորձերուն սկզբնաւորութենէն առաջ, անոնց մասնակցող բոլոր մարտանաւերը հաւաքուեցան Քիլի մէջ վերին հրամատարութեամբ ծովակալ Ֆոն Քէօսթէրի։ Ընդ ամէնը, Թորփիլանաւերն ալ հաշուելով, 82 մարտանաւեր հաւաքուած էին Քիլի ծովածոցին մէջ, որոնք յետոյ բաժնուեցան երկու ախոյեան նաւատորմիղներու, որոնցմէ մին կոչուեցաւ Գերմանական կամ «Կապոյտ» նաւատորմիղ, և երկրորդը Թշնամի կամ «Դեղին» նաւատորմիղ։ Թէեւ Թշնամի կամ «Դեղին» նաւատորմիղը դիտմամբ այսպէս նշանակուած չէ, բայց ռազմափորձերուն մասնակցող բոլոր սպաները գիտէին բնականաբար թէ այդ նաւատորմին նպատակն է բրիտանական նաւատորմիղը ներկայացնել, և հետեւիլ ա՛յն ընթացքին, զոր Գերմանիոյ հետ պատերազմի մը ժամանակ Հիւսիսային ծովուն մէջ գործող անգլիական նաւատորմիղ մը պիտի նախընտրէր ապահովաբար։

Առաջին անգամ «Դեղին» նաւատորմիղը ճամբայ ելաւ Քիլէն, և Նաւարկելի Ջրանցքէն չոգեպինդ անցաւ յատկացուած դիրքը բռնելու Հիւսիսային ծովուն մէջ։ Որոշեալ պայմանաժամի մը անցնելէն վերջ, «Կապոյտ» նաւատորմիղը, որ դեռ խարիսխ նետած էր Քիլի մէջ, ազդարարութիւն ընդունեց թէ պատերազմ հրատարակուած էր «Դեղին»ին դէմ, այսինքն Թշնամիին դէմ, և թէ հաւանական էր որ 12-15 ժամէն յարձակում մը ըլլար Էլպայի գետաբերանին վրայ։ «Կապոյտ» նաւատորմիղը ասոր վրայ խարիսխ վերցուց, և ամէն հնարաւոր արագութեամբ անմիջապէս անցաւ Նաւարկելի Ջրանցքէն՝ Էլպայի բերանը պաշտպանելու համար սպասուած յարձակումին դէմ։ Ամէնէն առաջ ղրկուեցան փոքր յածանաւերը և Թորփիլանաւերը, որովհետեւ ասոնք Ջրանցքէն աւելի արագ կրնային անցնիլ քան խոշոր յածանաւերը և ծանր զրահաւորները, որոնց համար շատ տեղ չկայ նեղ անցքին մէջ։ Այս առթիւ ըսենք թէ «Դեղին» և «Կապոյտ» երկու երկու նաւատորմիղներուն Նաւարկելի Ջրանցքէն անցքը ի վեր հանեց այդ ջրանցքը լայնցնելու և խորցնելու ստիպողական հարկը, ձեռնարկութիւն մը՝ որ պիտի գործադրուի մօտաւոր ապագայի մը մէջ։

«Դեղին»ին Թորփիլանաւերը յարձակումը մղեցին Էլպայի բերանին դէմ, երբ տակաւին «Կապոյտ»ին խոշոր զըրահաւորները և յածանաւերը Նաւարկելի Ջրանցքին արեւելեան բերնէն դուրս ելած չէին Պրունսպութթէլի առջեւ։ Սակայն յարձակումը ի դերեւ հանեցին ցամաքային բերդերը և «Կապոյտ» նաւատորմիղին փոքր յածանաւերը, և «Դեղին»ին մէկ քանի Թորփիլանաւերը անգործածութեան դատապարտուեցան և

հրաման ընդունեցին Համպուրկ երթալու։ Առաջին ընդհարումը այսպէս վերջացաւ «Կապոյտ» կամ գերման նաւատորմին մէկ յաղթութեամբ։

Այս նախնական գործողութիւններէն վերջ, Էլպայի բերանին առջեւ, երկու ախոյեան նաւատորմիղներն ալ բաց ծով ելան՝ ռազմափորձերուն ծրագրին համեմատ իրենց նշանակուած նոր դիրքերը բռնելու համար։ Անցեալ տարի ռազմափորձերուն յատակագիծը կը տրամադրէր վեց օր վեց գիշեր անընդհատ կեղծ նաւամարտ մղել, գլխաւոր նպատակ ունենալով փորձի ենթարկել Էլպայի գետաբերանը պաշտպանելու հնարամտութիւնը։ Այս տարի բոլորովին տարբեր յատակագիծ մը կը կազմէր գործողութեանց խարիսխը Հիւսիսային ծովուն մէջ։ Ախոյեան «Դեղին» և «Կապոյտ» նաւատորմիղները պաշտօն ստանձնած էին լուծել ամբողջ խնդիրներու շարք մը, ա՛յն մտօք թէ արդիւնքը ի՛նչ կրնայ ըլլալ եթէ իրական պատերազմ մը մղուի Հիւսիսային ծովուն մէջ։ Որոշուած ենթադրութեամբ մը ճամբայ ելնելով, ախոյեան նաւատորմիղները գործադրեցին զայն ու տարին իր տրամաբանական եզրակացութեան, և յետոյ ռազմափորձերը ընդհատելով ճամբայ ելան ուրիշ տեսակէտով մը զոր ա՛ն ալ իր հաւանական հետեւութեան հասցուցին։ Փորձելու այս եղանակը քանիցս կրկնուեցաւ Հիւսիսային ծովուն մէջ ռազմափորձերուն վեց օրուան տեւողութեան միջոցին, այնպէս որ Գերման նաւատորմին աւագ սպաները կարողացան շատ մը թանկագին դասեր սորվիլ այս գործողութիւններէն։

Այն հնարաւոր կացութիւնները՝ որոնք կրնան առաջ գալ Հիւսիսային ծովուն մէջ Գերմանիոյ և ուրիշ եւրոպական Տէրութեան մը՝ բնականաբար Մեծին Բրիտանիոյ միջեւ նաւային պատերազմի մը պարագային, հիմնուած էին Ռուսիոյ և Ճափոնի միջեւ նաւային գործողութեանց իրական փորձառութիւններուն վրայ որոնք արդիւնաւորուեցան Բորթ Արթուրի բացերը և Ցուշիմայի նեղուցին մէջ։ Այս յաջորդական ռազմափորձերուն միջոցին զրահաւորները, յածանաւերը, և Թորփիլանաւերու ամէնքն ալ լիուլի պատեհութիւններ ունեցան իրենց անձնիւր պարտականութիւնները կատարելու նաւային պատերազմի ժամանակ։

Դիտելի պարագայ մըն է որ նաւատորմիղներուն հրամատարութիւնը միեւնոյն ծովակալներուն յանձնուած չէր ռազմափորձերուն սկիզբէն մինչեւ վերջը, այլ փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ երրորդ կամ չորրորդ օրը։ Սկիզբէն «Դեղին» նաւատորմիղին հրամատարն էր ծովակալ Ֆոն Քէօսթէր, մինչ «Կապոյտ» նաւատորմիղին հրամատարութիւնը յանձնուած էր Գ. կարգի ծովակալ Շմիթի, բայց ռազմափորձերուն վերջերը դեր-ծովակալ Ֆիշէլ հրամայեց «Դեղին» նաւատորմիղին և դեր-ծովակալ կոմս Պաուտիսին հրամայեց «Կապոյտ» նաւատորմիղին։ Հէլիկոլանտի ցամաքային բերդերը քանիցս գործեցին աջակից ըլլալով «Կապոյտ» կամ գերման նաւատորմիղին։

Ռազմափորձերուն վերջին օրը նուիրուեցաւ երկու նաւատորմիղներուն միջեւ ճակատամարտի մը, զոր մղեցին Հէլիկոլանտի մօտերը։ Ճակատամարտը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10ին, և վերջացաւ ժամը 1էն առաջ, երբ վերին հրամատարը պարզեց նշան ա՛յն մտօք թէ հաշտութիւնը կնքուած է։ Ճակատամարտը, որուն նպատակն էր մարտանաւերուն ուժը փորձել թշնամիին հետ մօտէն կռուելու, շահեկան միջադէպերով լեցուն էր, բայց յայտնի չէ թէ յաղթութիւնը «Դեղին»ի՞ն մնաց թէ «Կապոյտ»ին։

Գերման նաւային իշխանութիւնք իրենց գաղտնապահութեան վերջին աստիճան խոհեմ քաղաքականութեան հետեւելով, մէկ օրաթերթի միայն արտօնեցին թղթակից ղրկել ռազմափորձերուն, և գերման մամլոյն մէջ շրջաբերութիւնը արտօնուած կարճառօտ լուրերը անորոշ նկարագրութիւններ միայն կը պարունակէին Հիւսիսային Ծովուն մէջ մղուած կարեւոր գործողութեանց դէպքերուն և միջադէպերուն վրայ։ Երկու փոքր դէպքեր միայն պատահեցան ռազմափորձերուն ժամանակ։ Գիշերային յարձակման մը ատեն իրարու զարնուեցան երկու Թորփիլանաւեր, որովհետեւ հրամատար սպաներուն աչքերը շլացան թշնամի յածանաւի մը ելեկտրական ցոլացուցիչէն։ Բայց կեանքի կորուստ չկայ և նիւթական վնասն ալ մեծ չէ։ Երկու հնագոյն Թորփիլանաւեր ևս խորտակուեցան, և պարտաւորուեցան ամենամօտ նաւահանգիստը վերադառնալ։

ԳԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ.— ՏԵՒՏՈՆԱԿԱՆ ՄԵԹՈՏՆԵՐԸ.— Ֆրանսական օրաթերթերուն մէջ շատ մը քննադատութիւններ հրատարակուեցան գերման բանակին վերջին ռազմափորձերուն վրայ, բայց ամէնէն կարեւորը և շահեկանն է Էքօ տը Բարիզիէնի մէջ հրատարակուածը։ Յօդուածագիրը պատերազմի ներկայ մեթոտները շատ լաւ կերպով ուսումնասիրող Ֆրանսացի սպայ մըն է որ Նաբոլէոնեան պատերազմները ուսումնասիրած է տեսականօրէն։ Ամենայն համարձակութեամբ ի վեր կը հանէ իր կարծիքը «գերմանական բանակին ուղեղ»ին վրայ։ Յօդուածագիրը կը հաւատայ որ Նաբոլէոնի ժամանակուան ֆրանսական և գերման բանակներուն և ռազմագիտութեան միջեւ հին տարբերութիւնները տակաւին կան։ Յօդուածագիրը կը հաւատէ թէ տեւտոնական մեթոտը, այսինքն դանդաղութիւն և ծայրայեղ բծախնդրութիւն, մինչեւ այսօր տակաւին յատկութիւնն են գերման և աւստրիացի զօրավարներուն։

Հաւանականաբար Ֆրանսացի սպայ մը, որ Նաբոլէոնի սիրով վարակուած է, կը սիրէ արագաշարժութիւնը, բուռն գործողութիւնը և կ'ատէ պայմանադրական ռազմագիտութիւնը, շատ մը ուրիշ եւրոպական բանակներ «դանդաղ» պիտի համարէ։ Բայց յօդուածագիրը աւելի մանրամասնելով, ցոյց կուտայ թէ գերման բանակին վերջին ռազմափորձերու միջոցին հրամատար սպաներ յաճախ ո՛չ տրամաբանօրէն գործեցին և ոչ ողջմտութեամբ։

Բայց Ֆրանսացի քննադատին ի վեր հանած ամէնէն մեծ յանցանքը սա է թէ գերման սպաները անտարբեր հանդիսատես մնացին թէ՛ յարձակողականի և թէ պաշտպանողականի մէջ։

ՈՒԻԼԵԸՄ ՊՐԱՅԸՆ ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՎՐԱՅ.— Իր եւրոպական ճամբորդութեան ընթացքին մէջ, Ամերիկայի ժողովրդական կուսակցութեան նախագահական ընտրելի Ուիլեըմ Ճէնինկս Պրայըն ժամանակ մը եւս Աւստրիոյ մէջ անցուց. Շիքակոյի Տէյլի Նիւզ, մին այն 30 ամերիկեան թերթերէն, որոնց մէջ մանրամասնաբար կը նկարագրուի Պրայընի ճամբորդութիւնը, իր վերջին թիւին մէջ կը պարունակէ Պրայընի մէկ գնահատումը Աւստրիոյ գործերուն վրայ, հետեւեալ կերպով.—

Պրայըն կը յայտարարէ թէ իր փորձառութեան և դիտողութեանց յենլով կրնայ ըսել թէ Մաճառստանի մէջ դժգոհութիւն կայ Աւստրիոյ դէմ, և Աւստրիացիք ալ շատ գոհ չեն Մաճառներուն բռնած ընթացքէն։ Դիտած է նաեւ թէ Չեխերը մասնաւորապէս զզուանք ունին Աւստրիացի գերմաններուն և գերմաներէն լեզուին դէմ։ Պոհեմիոյ երկու ցեղերուն՝ Չեխերուն և Գերմաններուն միջեւ գտնուած ատելութիւնը իրեն շատ զարմանք պատճառեց։ Պրայըն գերմաներէն լեզուին դէմ այս հակառակութիւնը մեծ դժբախտութիւն մը կը համարի թէ՛ Մաճառստանի և թէ Պոհեմիոյ համար, ինչպէս նաեւ իշխանութեանց համար։ Գերմաներէն լեզուն, կ'ըսէ, համաշխարհիկ մեծ լեզուներէն մին է, 80է աւելի միլիոն մարդոց հաղորդակցութեան լեզուն է, և իր ապագրուած ձեւին մէջ աշխարհի մատենագրական գանձերուն ամենամեծ մասը կը պարունակէ։ Գերմանական մատենադարանները հարուստ են Գիտութեան, Գեղարուեստի, Պատմութեան և Իմաստասիրութեան, Վարչութեան և Կրօնի մասին հրատարակուած երկասիրութիւններով, որոնք դիւրամատոյց են Գերմանացիներուն չափ ալ Մաճառստանի և Պոհեմիոյ ժողովուրդներուն։ Ամէն պարագայի մէջ, համեմատաբար սակաւաթիւ մարդիկներէ խօսուած Չեխերէն և Մաճառերէն լեզուները չեն կրնար ապահովապէս գերմաներէն լեզուին հետ բաղդատուիլ գիտական գանձերու հարստութեան մասին։

Պրայընի կարծիքով, գերմաներէն լեզուին դէմ այս ատելութիւնը չարդարանար։ Ցեղային փոքր խնդիրներու պայքարը և ասոր հետեւանքով ձեռք առնուած միջոցները պէտք չէ պատճառ ըլլան ատելու լեզու մը, որուն մշակումը ա՛յնքան օգտակար կրնայ ըլլալ իրենց։

Քանատա, Աւստրալիա և Նոր-Զելանտա Անգլիոյ հետ կապող հանգոյցը անբաղդատելի կերպով աւելի զօրաւոր է քան ա՛յն հանգոյցը՝ որ Մաճառստանը և Պոհեմիան կը կապէ Աւստրիոյ հետ։ Եւ ի՛նչ պատճառաւ. Ո՛չ թէ լեզուի նոյնութեան պատճառաւ, որովհետեւ Ամերիկայի կազմութեան յայտարարութիւնը նո՛յն լեզուով գրուեցաւ, զոր Ճորճ Գ. ալ կը խօսէր։ Քանատա, Աւստրալիա և Նոր-Զելանտա Անգլիոյ կապուած են, որովհետեւ Անգլիա կ'արտօնէ զանոնք իրենց միջավայրին և կացութեան համեմատ վարել իրենց գործերը։

Յետոյ Պրայըն կը խօսի Վիեննայի վրայ, որուն հանրային չէնքերը, յիշատակարանները, փողոցները և հանրային պարտէզները իրեն հիացում պատճառեցին։ Պրայըն իր նկարագրութեան մէջ նոյն իսկ կը յիշատակէ ճաշարաններուն կեանքը, և ի մասնաւորի Վիեննայի սրճարանները իրենց բազմաթիւ լրագիրներով։ Բացառիկ խանդավառութեամբ գովեստ կը կարդայ Վիեննայի թատրոններուն, զորս անմրցելի կը համարի։ Պրայըն մասնաւոր ուսումնասիրութեան առարկայ ըրաւ Վիեննայի քաղաքապետական հաստատութիւնները, և կ'ըսէ թէ մասնաւորապէս լաւագոյն է Աւստրիոյ անտառային օրէնքը, որուն տրամադրութիւնները շատ մը նկատումներով տիպար և հետեւելի կը համարի։

ԹԱՅՖՈՒՆԻ ԱՂԷՏԸ ՀՈՆԿՔՈՆԿԻ ՄԷՋ.— Լոնտոն հասած հեռագրի մը նայելով, Եչ. օր կրկին նոր, այլ աւելի սակաւ Թայֆուն մը անցեր է քաղաքին վրայէն։ Մանրամասնութիւնք կը պակսին։ Առաջին Թայֆունէն մեռնողներու թիւը 6000 է։ Զօրքերը տակաւին կ'աշխատին նաւահանգիստին մէջ փլատակները մաքրելու համար։ Ամերիկեան նաւաբաժին մը, որ Փիլիպեան կղզիները կ'երթար, Հոնկ-Քոնկի առջեւ կանգ առնելով կ'աջակցի աշխատութեանց։

ՔՐՈՆԻԿ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ Ազգ. Հիւանդանոց այցելեց Տ. Ներսէս վրդ. Սապաճեանի ընկերակցութեամբ։ Ընդունեցաւ Տնօրէն Յակոբ էֆ. Համամճեանէ և պաշտօնէութեան կողմէ։ Ն. Սրբազնութիւն պահ մը հանգիստ առնելէ վերջ այցելեց նորակառոյց մատուռը, և գտնուած Սեղանին և այլ յարակից մասերուն վրայօք ինչ ինչ բացատրութիւններ տուաւ։ Յետոյ գնաց արանց հիւանդանոցը և այցելեց դերասանապետ Մ. էֆ. Մնակեանի և Աբրահամ էֆ. Այվազեանի, որոնք այս միջոցիս հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուին։ Ն. Սրբազնութիւն արագ ապաքինում մաղթեց։ Յետոյ Համամճեան էֆ.ի առաջնորդութեամբ հիւրանոց գնաց, ուր ներքին մատակարարական խնդիրներուն վրայ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ։ Ն. Սրբազնութիւն ժամը 9 1/2ին մեկնեցաւ Բերա՝ իր բնակարանը։

∴ Երէկ Հիւանդանոց այցելեցին նաեւ Սեբաստիոյ Հայ-Հռոմէականաց նախկին Առաջնորդ Տ. Սահակ Արքեպս. Հաճեան և Հայ-Հռոմէական Պատրիարքարանի քարտուղար Մկրտիչ վրդ. Ալէմշահեան, որոնք դեր-տնօրէն Խօրայէլ էֆ. Հայկազնի հետ պտտեցան նորաշէն յարկերը։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ նորակառոյց չէնքերուն պաշտօնական բացման հանդէսը պիտի կատարուի Վարագայ Խաչին։ Հին մատուռին զանգակը Ս. Յակոբ եկեղեցին պիտի տարուի և նորակառոյց եկեղեցիին համար Թաշթապըրունեան էֆ. արժէքաւոր զանգակ մը պիտի գնէ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Օլկա Թագուհիին մասնաւոր քարտուղար և քրիստոնեայ հնաբանութեան բրօֆէսէօր Մ. Լամբաքի վերջերս Իզմիր գացած էր։ Հոն Մ. Լամբաքի զբաղեցաւ գտնելու գերեզմանը Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչին աշակերտ Ս. Պօղիկարպոսի որ Իզմիրի առաջին եպիսկոպոսը եղած է և մարտիրոսացած։ Հնագէտը այս առթիւ խնդրեց օժանդակութիւնը բոլոր եկեղեցական իշխանութեանց։ Իզմիրի Հայոց առաջնորդ Գեր. Դուրեան Սրբազանն էր որ ամէնէն աւելի շահեկան և կարեւոր տեղեկութիւնները հայթայթեց բրօֆէսէօրին։ Գերման գիտնական մը 1844ին տպուած գիրքի մը մէջ, փնտռուած գերեզմանին տեղ ցոյց տուած է Բակոս ըսուած տեղը։ Պզտիկ եկեղեցիի մը աւերակներուն մօտ, ապառաժներու տակ հանգչած կը կարծուի Ս. Պօղիկարպոս, աւանդութեան մը համեմատ։

ԴԱՆՏՐԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդին և քահանային խնդրոյն մասին չէ եղած շաբաթ մը որ նոյն տեղէն նամակներով թեր կամ դէմ մէկ կամ միւս կողմին դէմ չբողոքուի և Պատրիարքարանէն տնօրինութիւն մը չխնդրուի։ Խնդիրը այս վիճակին մէջ էր, և ահա այս օրերս դարձեալ թաղականա-քահանայական խնդիրը ծայր տալ սկսած է։ Նամակագիր մը մանրամասնօրէն կը պարզէ տեղւոյն եկեղեցիին անկերպարան վիճակը և կը յայտարարէ թէ Գանտրայի եկեղեց. և կրթ. գործերը գործէ չհասկցող մարդոց ձեռք ինկած են, որոնք առանց Պատրիարքարանի հրամանին կը պաշտօնավարեն եղեր, իբր թէ։ Նամակագիրը իրաց այս վիճակին դարման մը ըլլալու համար Ս. Պատրիարքէն խնդրած է որ կանոնաւոր խնամակալութիւն մը կազմուի պատուաւոր ազգայիններէ, քանի որ այս անկերպարան վիճակին շարունակումովը տեղւոյն ազգայիններն են որ կը վնասին, զրկուելով հոգեւոր մխիթարութենէ։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ Տատեան վարժարանին Տնօրէնութիւնը նկատելով որ ձմեռը կը մօտենայ և մէկ քանի շաբաթէն երբ ցուրտն ու բուքը սկսին Մանկապարտէզի փոքրիկները պիտի նեղուին, քանի որ այդ չէնքին արտաքին մասը բոլորովին հնցած է գրեթէ, որոշեց 8-10 ոսկիի ծախքով մանկապարտէզին արտաքին մասը վերնորոգել։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ Հիւանդաց խնամակալութիւնը անցեալ ամսոյ մէջ իր տարեկան նիստը գումարելով Գործադիր ժողով մը ընտրեց եօթը անդամէ բաղկացած, հետեւեալներէն.— Տեարք Սարգիս Պարոնեան (Ատենապետ), Մ. Օննիկ Մեսրոպեան (Ատենադպիր), Հրանդ Սեւանիսքեան (Գանձապետ) և Պօղոս Մկրտիչեան, Պետրոս Մսրապեան ու Յովհաննէս Աճէմեան՝ անդամ։ Իսկ հաւաքիչ ընտրուած է աչագուրկ Տիար Օննիկ Սարգիսեանը։ Վերոյիշեալ խնամակալութիւնը 6 տարիներէ ի վեր կազմակերպուած և 500ի մօտ հիւանդներ դարմանելէ զատ այսօր 50 ոսկիի մօտ պատրաստ գումար մը ունի։

ԳԻՒՏ ՆՇԽԱՐԱՑ տօնին օրը Զօմաքըլը գիւղի (Կեսարիա) եկեղեցիին մէջ յատուկ Ս. Պատարագ մատուցուած է եկեղեցիին շինութեան տարեդարձին առթիւ։ Պատարագէն յետոյ ի ներկայութեան գրեթէ բոլոր գիւղացիներուն հոգեհանգստեան արարողութիւն մը կատարուած է հանգուցեալ Կիւլպէնկեան Սերովբէ և Սարգիս էֆ.ներու համար, որոնք Զօմաքըլըցիները օժտած էին եկեղեցիով մը։

ՊՈԼՍԵՑԻ Օր. Սիրանոյշ Պաղտասարեան որ Տարտանէլի Աղջկանց վարժարանին իբրեւ ուսուցչուհի հրաւիրուած էր. անցեալ շաբթու հոն հասնելով իր գործին ձեռնարկած է։ Ազգ. երկսեռ վարժարաններուն ամսական պիւտճէն է 2580 ղրշ.։ Վարժարանները 7 միայուն և 2 այցելու ուսուցիչ ունին։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ Ազգ. Կեդր. Ուսումնարանի Հոգաբարձութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ քաղաքին ծանօթ վաճառականներէն Գաբրիէլ էֆ. Ղազարոսեանի, որ իր ծանօթ կրթասիրութեամբ, ինչպէս նախորդ՝ նոյնպէս և այս դպրոցական տարեշրջանին, ի նպաստ Ուսումնարանին աղքատիկ և ծրիավարժ ուսանողութեան գործածել տասը Օսմ. լիրայի գումար մը նուիրեց։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՄԷՋԹԷՐԵԱՆԻ
(ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ)

Երէկ, ժամը 6ին, Մայր-Եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը բնիկ Ռոտոսթոցի վաճառական Յարութիւն էֆ. Մէջթէրեանի, որ ամիսէ մը ի վեր մայրաքաղաքս բերուած էր, Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ դարմանուելու համար։ Եկեղեցին այս առթիւ չքնաղօրէն լուսազարդուած էր և հանգուցեալոյն դագաղը մահարձանի մը վրայ կը հանգչէր։ Արարողութեանց կը նախագահէր Տ. Գէորգ Եպս. Երեցեան, իր շուրջը ունենալով Տ. Տ. Վահան Ծ. Վրդ. Պարտիզակցի և Վարդան Վրդ. Բրուտըրեան ու Մայր-Եկեղեցւոյ ամբողջ քահանայից դասը։ Մեռելական արարողութենէն վերջ, Տ. Գէորգ Սրբազան բնաբան առնելով «Երանի ծառայիդ այնորիկ զոր եկեալ տէրն գտանիցէ արթուն» խօսքը՝ խօսեցաւ դամբանականը։

«Կեանքի երազարձութեանց ամէնէն տխուրը ու անդարմանելին մահն է, ըսաւ Ն. Սրբազնութիւն, որ անակնկալօրէն սրտեր կը խոցէ ու վշտերու պատճառ կ'ըլլայ։ Այսպէս մինչ անըմբռնելութեան մէջ է մարդս, քանի որ մարդուն կեանքը ստուեր մը կը նմանի որ բուռն հովէ մը յանկարծ գետին կ'իյնայ, և կամ ծաղիկի մը որ կը թառամի յանկարծ. ուստի մենք պէտք է նմանինք արթուն ծառային, որպէս զի երբ մահը մեզի բաժնէ այս աշխարհէն՝ պատրաստ ըլլանք երկնաւոր Տիրոջ առջեւ ելլելու. ինչ որ մահը մեզի համար դառն կ'ըլլայ։ Աւետարանը երանի կուտայ այն քրիստոնէին որ իր կեանքին մէջ բարիքներ գործած է միշտ և կեանքը ապրած է իբրեւ բարի քրիստոնեայ։ Ն. Սրբազնութիւն յետոյ անդրադառնալով հանգուցեալ Յարութիւն էֆ.ի, ըսաւ թէ այսօր ևս բարի քրիստոնէի մը դագաղին առջեւ կը գտնուինք, որովհետեւ հանգուցեալը ըսաւ, եղած է բարի և ընտանեսէր հայր, պատուաւոր քաղաքացի և օգտակար անհատ մը թէ՛ իր ազգին և թէ իր պետութեան և առեւտրական հրապարակին վրայ ալ միշտ վստահութիւն վայելած է իր ուղղամտութիւնովը։ Տ. Գէորգ Սրբազան վերջացուց իր դամբանականը երկնային մխիթարութիւն հայցելով հանգուցեալին զաւակներուն Մկրտիչ և Մագսուտ էֆ.ք Մէջթէրեանի, և պարագաներուն։

Դամբանականէն վերջ հանգուցեալին դագաղը, հանդիսաւոր թափորով տարուեցաւ մինչեւ Հիսար Տիպի։ Հոն ներկաները իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին հանգուցեալին որդւոյն՝ Մկրտիչ էֆէնտի Մէջթէրեանի։ Ներկաներուն մէջ կային Տեարք՝ Մկրտիչ Ցովկերովիչ, Ճիվան Թէքէեան, Պօղոս Բոյաճեան, Մագսուտ Թարագճեան, Գրիգոր Տէմիրեան, Յակոբ Գըլըճեան, Օննիկ Կարապետեան, Գրիգոր Ղօնչէկիւլեան, Սարգիս և Իբրանոս Տօլմաեան, Պօղոս Փափազեան, Մանուկ Փափազեան, Գրիգոր Ճերմակեան, Կարապետ Ցովակիմեան, Ազգ. Հիւանդանոցէն Արմաւենի, Սըրբուհի և Աղաւնի մայրապետները, ինչպէս նաև բազմաթիւ Ռոտոսթոցի պատուաւոր ազգայիններ։

Դագաղը յետոյ շքեղ մեռելակառքով մը փոխադրուեցաւ Պալըգլըի ազգ. գերեզմանատունը և հանգուցեալ Յարութիւն էֆ.ի մարմինը ամփոփուեցաւ Մէջթէրեաններու յատուկ դամբարանին մէջ։

Խմբագրութիւնս այս տխուր առթիւ իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալին զաւակներուն Մկրտիչ և Մագսուտ էֆ. Մէջթէրեաններու ու պարագաներուն։

* Հանգուցեալ Յարութիւն էֆ. Մէջթէրեան, Ռոտոսթոյի պատուաւոր վաճառականներէն է, որ բժշկաց խորհուրդով Ազգ. Հիւանդանոց փոխադրուած էր վիրաբուժական գործողութեան մը համար։ Սակայն հակառակ բժշկական ամէն խնամքներու, Յարութիւն էֆ. մեռաւ իր հոս փոխադրուելէն 5 օր վերջը։ Հանգուցեալը սիրուած և յարգուած անձ մըն էր Ռոտոսթոյի մէջ, ուր վարած էր Թաղ. Ժողովոյ և Թաղ. Խորհուրդներու անդամակցութիւնը։ Յարութիւն էֆ. կը թողու այրի մը, Տիկ. Կիւլինիա Մէջթէրեան և երկու զաւակներ, Մկրտիչ էֆ. Մէջթէրեան, և Մագսուտ էֆ. Մէջթէրեան, որոնք լաւ դիրք մը գրաւած են առեւտրական հրապարակին վրայ։

Այրի Տիկին Կիւլինիա Յ. Մէջթէրեան, Տէր և Տիկին Մկրտիչ Մէջթէրեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Մագսուտ Մէջթէրեան և զաւակը, և Մէջթէրեան ու Թարաքճեան ընտանիքները (ի Ռոտոսթօ) իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք ներկայ գտնուեցան հանգուցեալ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՄԷՋԹԷՐԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին և իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

Սեպտ. 23 1906

Հեռագրական գործակալութիւնը մինչեւ Թերթիս տպուած միջոցին չհաղորդեց Բարիզի Սակարանին գիները։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋՆԿՈՒՑՈՒՄ.— Տրապիզոնի կուսակալութեան կողմէ տեղեկագրուած ըլլալով որ, տեղւոյն քանտին մէջ 20 օրէ ի վեր ժանտախտի ոև է դէպք չէ պատահած և քաղաքին ընդհանուր առողջապահական վիճակը լաւ է, Առողջապահական Բարձր Խորհուրդին որոշումով բոլորովին վերցուեցաւ Տրապիզոնի ժամանումներուն դէմ դրուած քարանթինան. միայն Տրապիզոնէն Պոլիս եկող ճամբորդները ըստ առաջնոյն Սեւ Ծովի նեղուցին առջեւ բժշկական քննութեան մը պիտի ենթարկուին։

ՔԱՐԼ-ՍԹԷՖԱՆ ԱՐՔԻԴՈՒՔՍԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ.— Աւստրօ-հունգարիոյ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր ազգականներէն Քարլ-Սթէֆան արքիդուքսը երէկ առտու Պոլիս ժամանեց իր Poikrufa զբօսանաւով։ Արքիդուքսը Ցունաստանէն կու գայ և իրեն կ'ընկերանան իր կինը և ընտանիքին ու Աւստրօ-Մաճառ արքունական գործատանին մէկ քանի անդամները։ Աւստրիական դեսպան Պ. մը Քալիչէ մասնաւոր շոգեմակոյկով դիմաւորեց զբօսանաւը ուր ելաւ և բարի գալուստ մաղթեց արքիդուքսին։ Զբօսանաւը Վոսփոր ելաւ և Եէնի գիւղի աւստրիական դեսպանատան առջեւ խարսխեց։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ արարողապետ Կալիպ պէյ, դեսպանական հիւրամեծար Խայրէտտին պէյ, Անձնապահ բանակին հրամանատար Ասպուլլահ փաշա, Զօր. Ահմէտ Ալի փաշա, և գնդապետ Նէճիպ պէյ զբօսանաւ երթալով բարի գալուստ մաղթեցին Աւստրիացի արքիդուքսին։ Քարլ-Սթէֆան արքիդուքս տասը օրի չափ Պոլիս պիտի մնայ և պիտի բնակի իր Poikrufa զբօսանաւին մէջ։ Ցետոյ Պրուսա պիտի երթայ։

* Քարլ-Սթէֆան արքիդուքս 1860ին ծնած է։ Որդին է Քարլ Ֆէրտինանտ արքիդուքսին, որ զաւակն է Նաբոլէոն Ա.ի հռչակաւոր ախոյեան Քարլ արքիդուքսին և թոռը՝ Լէոբոլտ Բ. կայսեր։ Իր երեց քոյրն է Սպանիոյ Մարիա-Քրիսթին թագուհին։ Քարլ-Սթէֆան արքիդուքս 1886ին ամուսնացած է իր քուրինին՝ Մարի-Թէրէզ արքիդքսուհիին հետ ուրկից վեց զաւակ ունեցած է, 3 մանչ և 3 աղջիկ։ Անդրանիկ աղջիկը՝ Էլէօնորա արքիդքսուհին 20 տարու է, իսկ կրտսեր արքիդուքսը Կիյյօմ, 11 տարու։ Քարլ Սթէֆան արքիդուքսը աւստրիական գերծովակալ է և հանգստեան կոչուած, Գերման նաւատորմին մէջ պատուակալ սպայ և հրամանատար ու տէր աւստրիական հետեւակազօրաց 8րդ զօրագունդին։ Քարլ-Սթէֆան արքիդուքսին ընտանիքը ընդհանրապէս Բօլա կը բնակի։ Արքիդուքսը անպաշտօն կերպով կը ճամբորդէ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Աւստրիոյ Հունգարիոյ Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը գնահատելով երկարամեայ ծառայութիւնը Պոլսոյ աւստրիական դեսպան Պ. մը Քալիչէի, անոր շնորհեց կոմսութեան տիտղոսը։ Թերթերը այս առթիւ ի վեր կը հանեն կոմս Քալիչէի դիւանագիտական բարձր ձիրքերը, որոնց շնորհիւ այնքան լաւ պահպանած և աւելի ևս ամրացուցած է երկու պետութեանց բարեկամական կապերը, իր դեսպանութեան երկարատեւ շրջանին մէջ։ Կոմս Քալիչէ Պոլսոյ դեսպանական մարմնին երիցագոյն անդամն է, և վերջերս կատարեց իր դիւանագիտական գործունէութեան յիսնամեակը։

ՊԱՍՐԱՅԻ նահանգին նոր կուսակալ Հասան պէյ այս օրերս իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդը, որուն յանձնուած էր որոշում մը տալ գաւառներու մէջ հրդեհ մարելու միջոցներ հաստատելու մասին, այդ խնդրոյն համար տեղեկութիւններ ուզած էր զանազան նահանգներէ՝ վերոգրեալ միջոցներու հիմակուան վիճակին նկատմամբ։ Նոյն Խորհուրդը նկատելով որ մէկ քանի նահանգներ տակաւին պատասխանած չեն, նորէն գրեց պէտք եղած տեղերը՝ փութացնել պահանջուած տեղեկութիւնները։

* Պետական Խորհուրդը նաեւ խորհրդակցութիւն կը կատարէ Եւրոպայէն բերուելիք երեք հրշէջ գործիքներու մասին, որոնց համար փորձով հաստատուած է թէ հրդեհ մարելու առթիւ մեծապէս օգտակար կ'ըլլան։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ Շինութեանց նախարարութեան խորհրդական Նէճիպ փաշա Մէլհամէ, որ Քարլսպատի ջերմուկները գացած էր, Պոլիս դարձաւ։

ՅՈՅՑ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Կիրակի օր մեծ շքով կատարուեցաւ Մեծ Կղզիի մէջ Ցունաց նորաշէն Քուտունայի Այ-Եօրկի եկեղեցիին բացումը։ Գրեթէ 15,000 հանդիսականներ ներկայ էին։ Նոր եկեղեցին պզտիկ է բայց սիրուն։ Ս. Գէորգի պատկերը ունի, որ ուխտի առարկայ է մասնաւոր հիւանդութեան ենթականներուն։ Շէնքը կառուցուեցաւ հանրային հանգանակութեամբ։ Երկու տարի առաջ ձեռնարկուած էր շինութեան։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը իմանալով որ Մախսուսէի ընկղմած Աֆրիքա չոգենաւը արգելք կ'ըլլայ Երէյլիի նաւահանգիստին նաւարկութեան, որոշեց վերցնել տալ այդ խոչընդոտը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ վիճակահանութեան 3րդ Թիւաժին կրդ պարգեւը՝ 50,000 ղշ.ը շահած են 39371 թիւ երկու կէս տոմսակները։ Մէկ բաժինին տէրը, Պոլիս, Ճղալ Օղլու, լուսմայափոս Անաստաս էֆ. երէկ Պանքան երթալով գանձեց 25,000 ղշ.ը ամբողջովին։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻ բաժնետէրերուն ընդհանուր ժողովը յառաջիկայ չորեքշաբթի պիտի գումարուի։ Օսմ. Պանքային Բարիզի ճիւղին վարչական Խորհուրդին անդամ Մ. մը Նէօֆիլդ ներկայ պիտի գտնուի։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Քաղաքային հանգստեան թոշակի սնտուկէն 6400 ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ Պետական Խորհուրդի քաղաքային ճիւղին անդամ վախճանեալ Ալեքսանդր Գարաթէոտորի փաշայի կնոջ՝ տիկին Ֆանարայի և աղջկանը Օր. Էֆրոզինիի։

ՎԱՐԴԻ ՏՈՒՆԿ.— Անտառներու հանքերու և երկրագործական նախարարութիւնը Բ. Դուռնէն հրահանգ խնդրեց Այտընի, Ատանայի, Գոնեայի, Էնկիւրիի ու Պրուսայի նահանգներէն և Նիկոմիդիոյ ու Երզնկայի գաւառներէն ուզուած վարդի մեծաքանակ տունկերը ղրկելու համար։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.— Նկատելով որ կառավարական պաշտօնեաները երբ այլուր փոխադրուին, իրենց հաշիւները չեն քննուիր, և յետոյ հաշուական անկանոնութիւններ և զեղծումներ երեւան կ'ելլեն, որոշուեցաւ որ ասկէ վերջ պաշտօնեաները տեղէ տեղ չփոխադրուին, մինչեւ որ հաշիւնին լաւ մը չքննուի։ Այն ատեն միայն պիտի հաստատուի իրենց նոր պաշտօնը, երբ հաշիւներու քննութեամբ հաստատուի թէ բաց չունին, և հակառակ կանոնի ծախք ըրած չեն։ Իսկ հակառակ պարագային օրէնքին տրամադրութիւնը պիտի գործադրուի իրենց նկատմամբ, և պաշտօնանկ պիտի ըլլան։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ օգոստոս 29ի երեքշաբթի օրէն մինչեւ սեպտ. 4ի երկուշաբթի օրը ցուցահանդէսին մէջ կատարուած վաճառումներու գումարը եղած է 62,321 ղրուշ։ Մինչեւ նոյն թուականը այցելուներու թիւը հասած է 16,016ի։ Մուտքի տուրքէն ալ գոյացած է 23,031 ղրուշ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը մաքսատանց մէջ գործածելու համար վաթսուն հատ «պասքիւլ» պիտի գնէ։

ՏԷՖԹԷՐՀԱՆԷԻ Վերատեսչութիւնը ծանոյց թէ երբ վաճառական մը իւմուպապէր ներկայացնէ, իր անչարժ կալուածը «ֆէրագ» ընելու կամ աւանդ տալու համար, պէտք է որ այդ իւմուպապէրը Առեւտրական Ատեանին մէջ արձանագրուած ըլլայ։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ և հանքերու նախարարութեան պաշտօնատարներէն Յարութիւն էֆ. Քէօմիւրճեան Էտիրնէ մեկնեցաւ։

ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ տղոց ֆութպօլի Քլիւպը կիրակի օր կէս օրէ վերջ մրցում կատարեց ընդդէմ Եէտիգուլէի և Պօյաճըգիւղի միացեալ Ցոյն ֆութպօլի քլիւպներուն, Մաքրիգիւղի Այս Թանու դաշտին մէջ։ Ամէն ազգէ հետաքրքիրներու խուռն բազմութիւն մը ներկայութեամբ կը հետեւէր մրցումին ելքին։ Լոկ 20 վայրկեանի դադարի մը ընդմիջումով մրցումը կանոնաւորաբար շարունակուեցաւ գրեթէ 2 ժամ, որուն ամբողջ տեւողութեան միջոցին մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէր, և միեւնոյն ատեն Բերայէն լուսանկարիչներ խաղին զանազան դիրքերը կը լուսանկարէին։ Մրցումը երեկոյեան մօտ աւարտեցաւ և յաղթանակը չահեցաւ Գումգաբուի քլիւպը, ուսկից վերջ նորէն լուսանկարուելով և երկու քլիւպները զիրար շնորհաւորելով գոհունակ տպաւորութեամբ բաժնուեցան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՈՃԻՐ ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՄԷՋ.— Երէկ գրած էինք Պարտիզակի մէջ կատարուած սպանութիւն մը։ Ուրիշ մարդասպանութեան մը լուրն ալ կը հասնի, Յակոբ Քիւրաեան և Ներսէս Կօզկօզեան անցեալ շաբթու գիշեր մը գիւղէն կէս ժամ հեռու գտնուող Թագւորեանի Մաղըլմանի եղիպտացորենի արտը մտնելով կը սկսին եղիպտացորենի տունկերուն գագաթները քաղել։ Ասոր վրայ Թագւորեանի որդին համնելով դիտողութիւններ կ'ընէ յիշեալ գողերուն և կ'ուզէ զանոնք դուրս հանել, բայց գողերը տեղւոյն չխախելով, Թագւորեան աւելի ևս կը զայրանայ և կը սկսի կռուիլ Կօզկօզեանի հետ։ Մինչ այս մինչ այն, Յակոբ Քիւրաեան յանկարծ կռուողին միանալով, կ'ուզէ ահագին փայտ մը Թագւորեանի գլխուն իջեցնել, բայց ճախաւէր չարժումով մը հարուածը իր ընկերոջ Ներսէսի ճիշտ ականջին փակող մասին կուգայ։ Մահը վայրկեանական կ'ըլլայ վերջինին։ Ականատես ընկերոջը՝ ինչպէս նաեւ Զաւլուչեանը զանոնց չարագործը յաջորդ օրը ձերբակալուեցաւ։

ՇՈԳԵՆԱՒԻ ՄԷՋ ԾՆՆԴԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Շիրքէթի շոգենաւերուն մէջ ... արձարար Լազարեէի կինը որ 9 ամսու յղի էր, Կէօք-Սույի բանայիրին էր գացած կիրակի առտու։ Հոն, տղաբերքի ցաւեր զգաց։ Բարեխիղճ մարդիկ իրենց տունը տրամադրելի ըրին, բայց կինը մերժեց, յայտարարելով թէ Արնաւուտքէօյ իր տունը կ'ուզէ երթալ կամաց կամաց։ Այսպէս, նաւաւ Շիրքէթի 37 թի[ւ]ը ուրխցիկի մը մէջ պառապարուեցաւ, և տագնապալից վիճակին բերմամբ, արկածախառնաբար, չոգենաւին մէջ կար նաեւ մանկաբարձ կին մը, որ անմիջական օգնութեան փութաց և կինը լոյս-աշխարհ ընծայեց պզտիկ աղջիկ մը։ Երբ Արնաւուտքէօյ հասան, կինը պատգարակով և նորածինը քովը, փոխադրուեցաւ իր տունը։

ԲՍԱԿԱՀԱՏ ՄԸ, կիրակի օր, Պէօյիւքտէրէէն իջնող չոգենաւին մէջ չորեց ֆրանսացի վաճառական Մ. Աչիլ Վէյլի 1400 ֆր.ի թղթադրամ պարունակող թղթապանակը։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՀԱՄԻՏԻՅԷ

Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիյէ չոգենաւային նոր վարչութեան 150,000 արժէթուղթերուն բաժանումը հետեւեալ կերպով կատարուած է.—

1. Անոնք որ 1էն հինգ բաժնեթուղթ արձանագրուած են, առանց ո և է զեղչի պիտի ստանան նոյնչափ բաժնեթուղթ։

2. Անոնք որ 5էն աւելի ստորագրուած են, պիտի ստանան 5 բաժնեթուղթ, իսկ անկէց աւելիին համար ալ, անոր մէկ երրորդը։ Հաշուի չպիտի առնուին այս երրորդուելու հաշիւէն առաջ եկած կոտորակները։

Արձանագրուողներէն կը խնդրուի որ դիմեն այն Հաստատութիւնները ուր ստորագրած են, ունենալով իրենց վճարած դրամին ընկալագիրը, որպէս զի առնեն իրենց բաժին ինկած Առժամեայ Բաժնեթուղթերը և ետ առնեն դրամին աւելցած մասը, եթէ կայ։ Բաց ի կիրակիէ և ուրբաթէ, Սեպտ. 14/27 հինգշաբթի օրուընէ դիմել ամէն օր։ 5—5

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ
(Սեպտ. 11 Երկուշաբթի

ՑՈՐԵՆ

Առաջին ճերմակ	օխան	35—
Երկրորդ »	»	34
Խառն »	»	32—33
Զաւտարը »	»	28—30$\frac{1}{2}$
Կարծր առաջին	»	37$\frac{1}{2}$—38
Կարծր միջին	»	36—37

Երէկ 3 վակոն Անատոլուի ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ Ղրշ.

Տեղական գերմա Ա.	պարկ	67—
» » Բ.	»	63

ԹԵՖ

Օխան 15$\frac{1}{2}$—15$\frac{3}{4}$ փարա

ԳԱՐԻ

Քէօսթէնճէ	քիլէն	11$\frac{3}{4}$—12$\frac{1}{2}$
Ռումէլի	»	11—11$\frac{1}{2}$

ԲԱՄԲԱԿ

Բացում Սեպտ. 22ի

Լիվըրբուլ

Սեպտ.—Հոկտ.	—.—
Հոկտ.—Նոյեմ.	—.—
Ցուն.—Փետր.	5.01
Մարտ—Ապրիլ	5.23

ՑՈՐԵՆ

Փակում Սեպտ. 22ի

Նիւ-Եորք

Տրամադրելի	79$\frac{1}{2}$
Մայիսի համար	84$\frac{1}{2}$
Սեպտ.ի »	79
Դեկտ.ի »	82

Չիքակօ

Տրամադրելի	
Սեպտեմբերի	72$\frac{1}{4}$
Դեկտեմբերի	74$\frac{3}{8}$

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ.— Դիւանագիտական շրջաններու նայելով Ռուսիոյ և Գերմանիոյ կայսրերուն միջեւ տեսակցութիւն մը կարելի է։

— Ֆրանսայի կառավարութիւնը յիսուներորդ ընդծովեայ չոգենաւ յանձնարարեց։ Ծովային Նախարար Մ. Թոմսոն որ Պրեսթէն վերադարձաւ, յայտարարեց թէ չատ գոհ մնացած էր նոր զրահաւորին՝ Ռէբիւպլիքի թնդանօթներուն և մեքենաներուն փորձերէն։

ՎԻԷՆՆԱ.— Սպանիոյ դեռատի թագուհին մայր ըլլալու վիճակին մէջ է։

ՄԻԼԱՆ.— Խաղաղութեան համաժողովը որոշեց առաջարկել բոլոր կառավարութեանց որ ասկէ վերջը միջազգային խնդիրները Լա Հէի դատարանին ներկայացնելու պարագան պարտաւորիչ ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մէկ քանի լրագիրներ կ'ըսեն թէ Ֆրանսայի նախագահ Մ. Ֆալիէր առաջիկայ տարի Լոնտոն պիտի ուղեւորի ոչ-պաշտօնապէս։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանքեսկովտական հանդէսներուն մէջ Ֆրանսայի նախկին նախագահ Մ. Քազիմիր Բէրրիէ և արտաքին գործոց նախկին նախարար Մ. Տէլքասէ մասնաւոր ըրին անգլօ-ֆրանսական սիրալիր համաձայնութեան բարիքները։

ՀՌՈՄ.— Վատիկանի շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Պապը Ֆրանսայի եպիսկոպոսներուն պիտի թողու հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու հոգը, որպէսզի կաթոլիկները թող չտան մասնակցելու կրօնական դաշնակցութեանց։ Պիոս Ժ. այն ատեն միայն պիտի միջամտէ եթէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը այդ դաշնակցութեանց միանայ կաթոլիկ եկեղեցիին դէմ։

ԲԷՔԻՆ.— Չինու կայսեր մէկ հրամանագիրը բնիկներու և օտարականներուն կ'արգիլէ ափիոնի գործածութիւնը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Նորs Տոյչէ Ալկեմայնէ Զայթունկ կը հերքէ Սթանտարտի այն լուրը թէ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը դիւանագիտական գոյն մը տուած ըլլայ Միքեոր չոգենաւին գործին։ Գերման թերթը կը յարէ թէ նոյն նախարարութիւնը Լոնտոնի գերման դեսպանէն տեղեկագիր մը միայն ուզած է՝ վերոգրեալ միջադէպին համար, որ փակուած կը համարուի արդէն։

ՄԱՆԻԼԱ.— Ահռելի թայֆուն մը ինկաւ Փիլիպեան կղզիներուն վրայ։ Մանիլայի հարաւային կողմը գտնուող հեռագրական գիծերը խզուեցան ամբողջովին, որով կարելի չեղաւ՝ տեղեկութիւն ստանալ գաւառներու մէջ այս թայֆունին պատճառաւ առաջ եկած վնասներուն վրայ։ Գավիդէի Նաւագործարանին մէջ գտնուող նաւերը վնասուեցան։ Մ. Նահանգաց Արոյաք թնդանօթակիրը խրեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Երկրաշարժի խիստ զօրաւոր ցնցումներ զգացուեցան Չիլիի մէջ։ Հեռագրական գիծերը խզուած ըլլալով, որոշ տեղեկութիւն չկայ։ Երկրաշարժագիր գործիքները այնպէս ցոյց կուտան թէ այս ցնցումները յարաբերութիւն ունին այս օրերս Պալերմոյի մէջ զգացուած ցնցումներուն հետ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սերպ կառավարութիւնը Ֆրանսայէ, Ռուսիայէ, Իտալիայէ և Ռումանիայէ խնդրեց բանակցութեանց ձեռնարկել՝ առեւտրական դաշնագրութեանց կնքման համար։ Առնուած պատասխանները ընդհանրապէս գոհացուցիչ են։ Ռուսիա արդէն այդ նպատակով երկու պատուիրակներ ընտրած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիական Քալեճսա Ճիա չոգենաւը որ Պոմպայէն Լոնտոն կը դառնար, Սուէզի ջրանցքին մէջ խրեցաւ։

ՏՕՔԹ. ՓԱՒԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ազդը կարդացէք Դ. երեսը

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	102.15
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	102.21
Երէկուան էն բարձր գինը	»	102.26
» էն վար գինը	»	102.10

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	143.52
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	143.87$\frac{1}{2}$
Երէկուան էն բարձր գինը	»	144.25
» էն վար գինը	»	143.37$\frac{1}{2}$

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	40.—
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	5.22$\frac{1}{2}$
Միթիլլիի Պանքա		6.—
Սելանիկի «	ֆր.	173.
Քօմէրսիալ	Ա.Ո.	9.03
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	166.—
» Օրտինէր	»	154.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.60
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	9.15
» պարտաթուղթ	ֆր.	490.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	314.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո.	17.85
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	449.—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբս. 1886		331.—
» » » 1903		261.
Թրանսվալ		54.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	265.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	436.—
» « » նոր	Օ.Ո.	4.06
Լաուրիոմ	ֆր.	64.

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.13
Անգլիական ոսկի	109.36
Բօլ	90.30
Մէճիտիյէ արծաթ	107.12
Ռուսի թղթադրամ	8.66
Քրիմց	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	109.25
Բարիզի » »	ֆր.	22.97$\frac{1}{2}$
Վիէննայի » »	քուրօն	21.91
Պերլինի » »	մարք	18.65

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Սեպտեմբեր 1906

Ֆրանսական Ռանթ	3%	96.42
Օսմ. միաց. գոնս. 4%	բաց.	94.80
» » »	գոց.	94.40
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	144.75
Րէժիի պարտաթուղթ	»	439.—
Օսմանեան մաքս	»	—.—
Օսմանեան Պանքա	»	667.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1194.—
Բարիզի Պանքա	»	1561.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	—.—
Իտալական »	5%	—.—
Ռուսական »	4% 1901	58.50
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	96.42
Պալիա Քարա Այտըն	ֆր.	678—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Սեպտեմբեր 1906

Անգլիական Ռանթ	86.37
Օսմ. Միաց. Գոնս. բաց. Փ.Կ.	94.50
» » » գոց. »	94.12
Օսմ. Պանքա	16.75
Պուլկարական 1892	101.—
Ռուսական 4% 1898—89	72.—
Ցունական Ռանթ	42.—
Զարթէրտ	1.59
Թրանսվալ	—.—
Ռանտմայն	6.12
Ճապոնական 4%	—.—

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Սեպտ. 1906

Գերմանական 3%	86.60
Օսմ. Միաց Գոնս.	95.60
Օսմ. փոխառութիւն 1903	—.—
Ռումէլիի երկաթուղի	145.—
Ռուսական 4% 1902	—.—
Անատոլ. Երկ. Պարտ. Ա.	—.—
» » » Բ.	—.—
» » Բաժնեթ. 60%	127.50

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Սեպտ. 1906

Օսմ. Րէժի	—.—
Ռումէլիի Երկաթուղի	161.—
Վիէննական պանք	552.50

ՊՐԻՒՔՍԷԼԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

23 Սեպտ. 1906

Օսմ. Րէժի	94.31
Ռումէլիի Երկաթուղի	144.50
Վիէննական պանք	—.—

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ
ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Պէտըլլէրինին նըսֆը լիրա նիւղ ղրուշտան նագտան վէ նըսֆը տիկէրի էվգաֆը Հիւմայունա մախսուս սուբէթ վէ սէրիլի իլէ իյֆա օլունմագ իւզրէ վիլայաթ մուհարրէր մահլուլաթըն պէյմուհիպլը նիզամ ալէյհ հաֆթա իլանըննատն 322 սէնէսի իյլուլըն 4ընճի կիւնինտէն 11ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար պիրընճի վէ իքինճի վէ իւչինճի հաֆթա իլանաթըրնըն միւզայէտէի ատիյէլէրի 4ընճի հաֆթա իլանըրն տա սօն միւզայէտէսի իճրա օլունաճագը ճիհէթլէ եաւրըղ տէօրտունճի հաֆթա իլանը իչին էվրագը մէճլիսը խարէյէ թէվտի օլունըճակա տէկլիֆ 100տէ 5 վէ անտէն սօնրա 100տէ 10 պամմ գապուլ օլունաճագընտան Թալիպ օլանլար վէ տահա զիյատէ մալումաթ ալմագ իսթէյէնլէրին գըյմէթը մուխամմինէլէրինին էօյլիւնէ միւսավի թէէմին ագչէլէրիյլէ պէրապէր էվգաֆը Հիւմայուն մահլուլաթ խարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՀԱՖԹԱՍԸ

..3188.—Գատը գարիէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Աքիֆ պէյ սօգաղընտա միւքէրրէր 1 նումէրօլը պիր գույույը հավի պիր գըլթա արսանըն միւլս հիսսէսի. Բահմի։

..25000.—Շիշլիտէ Ֆէրի գարիէսինտէ Շիշլինին Բէազըտխանէ ճատտէսինտէ 71, 73, 75 նումէրօլը պիր գըլթա արսանըն բուպ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին.

..5250.— Օրթա քէօյտէ Փիշմիշ օղլը սօգաղընտա 12 նումէրօլը տէօրթ օտալը հավի պիր պապ մէնզիլին 4 հիսսէտէն 3 պուչուք հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..2500.— Իւսկիւտարտա Սյազմա մահալլէսինտէ Տօղանճըլար ճատտէսինտէ 98, 100, 102 նումէրօլար իլէ մուրագգամ իքի օտայը հավի միւլք մա կէտիկ իւչ պապ Թիւթիւնճիւ վէ իլաճ վէ գալաճը տիւքքեանլարընըն օն հիսսէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. Օսման։

..584.— Իւսկիւտարտա Սէլամի Ալի էֆ. մահալլէսինտէ Պիւլպիւլ Տէրէսի ճատտէսինտէ 23 նումէրօլը իւչ օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին ալթը հիսսէ իթիպարըյլա պիր հիսսէսի. Բահմի։

..1500.— Իւսկիւտարտա Տօղանճըլար մահալլէսինտէ ճամիի Շէրիֆ սօգաղընտա 10նումէրօլը իքի օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։ Բահմի։

..3000. Պէտէլը միւզայէտէսի 50 պին.— Սուլթան Սէլիմտէ Տապաղ Եունուս մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ 70 նումէրօլը իքի օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ. Օսման։

.. 50000.—Խօճա Փաշատա Էմիր մահալլէսինտէ Վէզիր խանի ճատտէսինտէ 3, 5 վէ 7 նումէրօլը էմլաքտան իւչ նումէրօլը տէրրունինտէ պիր վէճհը միւլքիյէթ Թիւթիւնճիւ կէտիկի միւսթագըր մուայէն մահլինին միւլք վէ հէվասըյլա 5 վէ 7 նումէրօլը մուայէն մահլինին նըսֆ հիսսէլէրի. Հաճի Ահմէտ։

.. 8334. Պէտէլը միւզայէտէսի. 8334.— Պէյօղլունտա Նահ Փօլու մահալլէսինտէ ճատտէի քէպիրտէ 609 նումէրօլը Ֆէվգընտա պիր օտա վէ ալթընտա պիր պօտրօմու հավի քեարկիր պիր պապ տիւքքեան տէրրունինտէ միւսթագըր տօղրամաճը կէտիկինին սիւլս հիսսէսի. Հաֆըզ Էօմէր։

.. 1667,—Ֆէնէրտէ Ապտի Սուպաշը մահալլէսինտէ Ճամճը Զէյմէսի սօգաղընտա 45 նումէրօլը պիր գըլթա արսանըն ալթը հիսսէտէն իքի պուչուք հիսսէսի. Օսման։

ԻՒՉԻՆՃԻ ՀԱՖԹԱՍԸ

..3750.— Տավուտ Բաշատա Հաքիմ օղլու Ալի Փաշա ճատտէսինտէ 54 նումէրօլը տէրրունինտէ պիր գույույը հավի պիր պապ գահվէ տիւքքեանընըն բուպը հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..1250.— Տրազմանտա Թէրճէման Եօնուս մահալլէսինտէ Տրազման խանը տէրրունինտէ 31 նումէրօլը չէհրի 20 ղրուշ քիրալը պիր պապ օտանըն նըսֆ հիսսէսի. հաճի Ահմէտ։

..1250.— Տրազմանտա Թէրճէման Եօնուս մահալլէսինտէ Տրազման խանը տէրրունինտէ 2 նումէրօլը չէհրի 20 ղշ. քիրալը պիր պապ մաղազանըն նըսֆ հիսսէսի. հաճի Ահմէտ։

..876.— Վէֆատա Մօլլա Խուսրէվ մահալլէսինտէ Փօղաճըլար ճատտէսինտէ 126 նումէրօլը ֆէվգինտէ պիր օտայը հավի պիր պապ սէպպէվլաթճը տիւքքեանընըն 120 սէհիմ իթիպարըյլա 6 սէհիմի. Ամին։

..1667. — Իւսկիւտարտա Սինան Բաշա մահալլէսինտէ Թօբրագ սօգաղընտա 5 նումէրօլը տէրրունինտէ 2 օտա վէ միւշթէմիլաթը մալումէի հավի վէ սէնէվի 4500 ղրուշ քիրալը պիր գըլթա պօսթանըն 18 հիսսէ իթիպարըյլա 5 հիսսէսի. հաճի Մահմուտ։

..840 Պէտէլը միւզայէտէսի 840.— Պալըգ Բազարընտա Հաճի Մուսթաֆա աղա մահալլէսինտէ Զընտան Գափուսը ճէվգըրնտա 285 նումէրօլը պիր պապ տիւքքեան տէրրունինտէ վագը գալըփ զէմին վագֆընտան 44 ղըրա 19 բարմագ հիսսէ մահլինին 24 հիսսէ իթիպարըյլա 4 հիսսէսի. հաֆըզ Էօմէր։

..1500.— Սէյյատ Պաշը Եօգուշ աղա մահալլէսինտէ Ֆրօնտ սօգաղընտա 2 նումէրօլը պիր օտա վէ չէհրի 20 ղշ. քիրալը պիր պապ տիւքքեանըն պիւթիւնիւ. Նազիֆ։

..8004.— Ղալաթատա Քէմանքէշ Գարա Մուսթաֆա Բաշա մահալլէսինտէ Խավեար խանը տէրունինտէ 75, 77 նումէրօլը Ֆէվգինտէ 3 օտայը հավի միւլք մա կէտիկ իքի պապ մաղազա միւլքինին 120 սէհիմ իթիպարըյլա իւչ ագչէ բուլ վէ կէտիկինին իթիպարը մէզքիւր իլէ 6 սէհիմ պիր ագչէ իքի բուլ հիսսէսի. հաճի Էօմէր.

..400.— Փօճա Մուսթաֆա բաշատա Պազիրկեան Հաճի Խուսրէվ մահալլէսինտէ Պազիրկեան օտալարը սօգաղընտա 22 նումէրօլը պիր գըլթա արսանըն պիւթիւնի. Բահմի։

..3500.— Թօփ Գափուսու Պայազիտ աղա մահալլէսինտէ Եօղուրթխանէ սօգաղընտա 3, 5, 7 նումէրօլը չէհրի 70 ղրուշ քիրալը մուգատաէմա 3 էլէքիմ պիր պապ ախօրըն նըսֆ հիսսէսի. Աֆիֆ։

..2500.— Գարանը Տագիգտէ Խօճա Խալիլ Աթար մահալլէսինտէ Զէյրէկ ճատտէսինտէ 138, 140 նումէրօլը կէտիկլի պէրվէճճը միւլքիյէթ պիր պապ տէյիրմէն միւլքինին թէմամը. հաճի Ահմէտ։

7000.— Մահմուտ Բաշատա Տայէ Խաթուն մահալլէսինտէ Գումրուլը խանը թահթանիսինտէ 9, 10 նումէրօլը իքի պապ մաղազանըն պիւթիւնլէրի. հաֆըզ Էօմէր։

ԻՒՉԻՆՃԻՒ ՀԱՖԹԱՍԸ

..12500.—Պալչէգափուսընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ, Ուզունճա Օվա սօգաղընտա 15, 17, 19 նումէրօ իլէ մուրագգամ ֆէվգընտա 5 օտայը միւշթէմիլ չէհրի 17 լիրա օսմ. քիրալը 5 պապ մաղազանըն 120 սէհիմ իթիպարըյլա 4 սէհմի. Հաճի Ահմէտ։

..50000. Պէտէլը միւզայէտէսի 40 պին. Քիւչիւք Մուսթաֆա Բաշատա Աչըգ Փաշա մահալլէսինտէ Հայտար ճատտէսինտէ միւքէրրէր 60 նումէրօլը 10 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ. Մումաիլէյհ։

..80000 Պէտէլը միւզայէտէսի 73000.— Կէտիկ Փաշատա Տիվան Ալի մահալլէսինտէ Կէտիկ Փաշա ճատտէսինտէ 1, 3, միւքէրրէր 3, 38, 4 նումէրօլար իլէ մուրագգամ 4 պապ տիւքքեան իլէ պիր պէքեար օտասընըն պիւթիւնիւ, Մումաիլէյհ։

..1500.— Զարչըմպատա Պէյճըղազ մահալլէսինտէ Մէհմէտ Տէտէ սօգաղընտա 16 նումէրօլը, 4 օտայը պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսսէսի. Մումաիլէյհ։

..1000 Պէտէլը միւզայէտէսի 800. Էյուպտա Սէրվի մահալլէսինտէ Շէֆա եօգուշունտա 5 նումէրօլը պիր գըլթա պաղչէնին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

.. 25000 Պէտէլը միւզայէտէսի 18 պին. Այա Սօֆիատա Նալչընտ մահալլէսինտէ Զամբագը Գափուսու ճատտէսինտէ 20, 22 նումէրօլը վէ չէհրի 150 ղշ. քիրալը մուգատաէմա Բիրէճխանէ էլէքիմ ֆէվգընտա 3 օտայը հավի իքի պապ քէօմիւրճիւ մաղազասընըն պիւթիւնիւ. Հաճի Ահմէտ։

..12000. Պէտէլը միւզայէտէսի 7000.—Գարանը Տագիգտէ Սալիհ փաշա մահալլէսինտէ Պաճագճը ճատտէսինտէ 9 նումէրօլը վէ 7 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ. Մուսթաֆա։

..3000.— Թօբգափուսու Սէրվէթ Զավուշ մահալլէսինտէ Թօպգափու ճատտէսինտէ 129, 131, 133 նումէրօլար իլէ մուրագգամ իւչ պապ տիւքքեանըն պիւթիւնլէրի. Մուսթաֆա։

.. 10000. Զարչուի Քէպիրտէ Գալբագճըլար Պաչը ճատտէսինտէ 215 նումէրօլը միւլք մա կէտիկ պիր պապ տիւքքեանըն բուպ հիսսէսի. Հաճի Ահմէտ։

Ճէվամիի շէրիֆէ վէ խայրաթը սաիրէյէ թէվճի վէ իթա օլունմագ իւզրէ միւզայէտէ իգթիզա իտէն գանտիլ վէ գուտիւ վէ ֆէնար միսիլլու 45 գալէմ միւխթէլիֆ իւլ ճինս լէվազիմին մէճմուը 31500 ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ գալմըշ վէ չէհրը հալը բումինին 13ինճի չարշէնպիհ կիւնիւնէ գատար 100տէ 5 վէ իքի կիւն զարֆընտա 100տէ 10 թէնզիլ գապուլ օլունաճաղընտան, Նօգսանըյլա իթա իթմէք իսթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի վէ նախտ միւթէպէր վէ միւսաատագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյնամը թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսը խարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

9 իյլուլ 322 1—3

Խալիճէի էվգաֆը Հիւմայուն խատէմէ վէ օտաճըլարը իչիւն իմալ իթտիրիլէճէք օլան 53 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմը 218 ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, վէ չէհրը հալը բումինին 14ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուր իսէ գապուլ օլունաճաղընտան, Նօգսանըյլա իմալ իթմէք իսթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի վէ նախտ միւթէպէր վէ մուսաատագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյնամը թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսը խարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 3—1

9 իյլուլ 322

Ճէվամիի շէրիֆէ իչիւն սպարմաչէթ քիւլչէսի վէ բարաֆիմ իլէ մախլութ օլարագ իմալ իթտիրիլէճէք օլան 2500 դըյէի ճէտիտէն միւխթէլիֆ գըլթատա մինհրապ մումլարընըն պէհէր ճէտիտ դըյէսի մէճմուը 19 ղրուշ հիսապըյլա սէքիզ ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան վէ չէհրը հալը բումինի 12ինճի սալը կիւնիւնէ գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուր իսէ գապուլ օլունաճաղընտան, Նօգսանըյլա իմալ իթմէք իսթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի վէ նախտ միւթէպէր վէ մուսաատագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյնամը թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսը խարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

6 իյլուլ 322 3—3

Էվգաֆը Հիւմայուն խայրինէսինտէ միւպաշէրատընա լիւզում կէօրիւլէն պին գըյէ ճէտիտ հալիս Հալէպ եաղընըն պէհէր ճէտիտ գըյէսի մէճմուը 19 ղրշ. հիսապըյլա 12 պուչուք ղշ.տա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան վէ չէհրը հալը բումինինին 12նճի սալը կիւնիւնէ գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուրսա գապուլ օլունաճաղընտան, Նօգսանըյլա իթա իթմէք իսթէյէնլէրին նիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի վէ նախտ միւթէպէր վէ մուսաատագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյամը թաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ օնա գատար մէճլիսի խարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Ֆի 7 Իյլուլ 1322 3-3

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

1. Աշխարհագրութիւն Տարր. Դաս. Ա—Բ. Գին 2½։
2. Աշխարհագրութիւն Միջին Դաս. Ա—Բ. Գին 4։
3. Աշխարհագրութիւն Բարձր Դաս. Ա—Բ. Գին 6։
4. Օսմ. Պատմ. Միջին Դաս. Ա—Բ. Գին 2½ ղրուշ։

Կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց քով։ Մեծաքանակ գնողներու % 30 զեղչ։

ԿԱՆԽԻԿ 2—5

ՄԻՒՔԷՄՄԷԼ ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՍԱՆԸ
ՀԵՂԻՆԱԿ
ՖՕԼԱՂԱՍԸ ԷՕՄԵՐ ՍԷՅՖԻ ՊԷՅ

Օսմանլըճա լեզուն իր արդի բարեփոխուած և ազնուացած ձեւին մէջ խիստ դիւրըմբռնելի եղանակով մը ուսուցանելու համար պատրաստուած այս գեղեցիկ հեղինակութիւնը որ սա՝

		ղր.	փր.
1.	Էլիֆպա		20
2.	Մուխտասար Սարֆ	1	20
3.	Մուֆասսալ Սարֆ	2	20
4.	Նահվ	2	20

չորս մասերէն կը բաղկանայ, մտաւոր հրապարակ հանուած ըլլալով սուղ ժամանակի մէջ մեծ գնահատութեան արժանացած և ընդունուած էր կայս. վարժարաններու և ուրիշ մասնաւոր վարժարաններու մէջ։ «Միւքէմմէլ Օսմ. լիսանը»ն՝ ուղղագրութեան և կանոնաւոր դասաւորութեան ձեւերուն մէջ կը գերազանցէ մինչեւ հիմա եղած իր տեսակները։

ԱՄՈՒԶԿԵԱՐԸ ՓԱՐՍԻ

Այս ալ նշանաւոր պարսկագէտ և ուսուցիչ Մէհմէտ Թահիր պէյի մէկ կարեւոր հեղինակութիւնն է որ լոյս տեսաւ վերջերս և սկսաւ ընդունուիլ Թուրք մասնաւոր վարժարաններու մէջ։ Պարսկերէն լեզուին ու Բիրականական կանոններուն դիւրութեամբ ըմբռնուելու համար միակ լաւագոյն գիրքն է։ Գինը 3 ղշ.

Ծանօթ.— Թէ «Միւքէմմէլ Օսմանլը լիսանը»ի հատորներէն և թէ «Ամուզկեարը փարսի»էն մէկ մէկ օրինակ ձրի կը ղրկուի փափաքող դասատու ուսուցիչներու՝ երբ առնուք առաջինին համար 40 և երկրորդին համար 20 փր.ի թղթադրոշմ ղրկեն իբր փոխադր. ծախք։ Մեծաքանակ գնողներու համար գոհացուցիչ զեղչ։

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ.— Կ. Պոլիս, պապը Ալի ճատտէսի թիւ 44. Գ. Գ. Գայաէրեան էֆ.ի «Ասըր» գրատունը։

HOOD RUBBER COMPANY BOSTON U.S.A.

OLD COLONY RUBBER COMPANY BOSTON. U.S.A.

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐ

Յարգոյ հասարակութեան կողմէ ձմեռնային լաստիկ կօշիկներու մասին եղած գանգատներուն վրայ, այս անգամ կը յայտարարենք թէ այս տարի յատկապէս շինել տրուած շատ նուրբ, դիմացկուն, և վերջին նորաձեւութեամբ այրերու, կիներու և աղոց յատուկ լաստիկ կօշիկներ և մոյկեր կը ծախենք Պոսդընի (Ամերիկա) համբաւաւոր ՀՈՒՏ ՌԸՊԸՐ (Hood Rubber) գործարաններուն վրայ։

Կ'ապահովցնենք նաև թէ՝ յարգոյ հասարակութիւնը երբ փորձի համար դիմում ընէ մեր մթերանոցը, թէ՝ գոհ պիտի մնայ և թէ պիտի օգտուի, ուստի կը յանձնարարենք որ վերի մարքայի ուշադրութիւն ընեն և բոլոր կօշկավաճառի խանութներուն և լաստիկի վաճառատուններուն մէջ այս մարքայով լաստիկներ փնտռեն։

Մեր մթերանոցին մէջ կը գտնուին նաև ամերիկեան կօշիկի հսկայ գործարաններու արտադրութիւններէն բարեձեւ, դիմացկուն և վերջին նորաձեւութեամբ այլ և այլ կօշիկներ, որոնք աժան գինով կը ծախուին։

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ մթերանոցն է Պոլիս, Զինջլը Բաղար Ալթըբարմաքեան խան՝ թիւ 1 սենեակը։

20—2

ԱԶԴՈՒ ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ՓՈՇԻ ՓՆՏՌՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

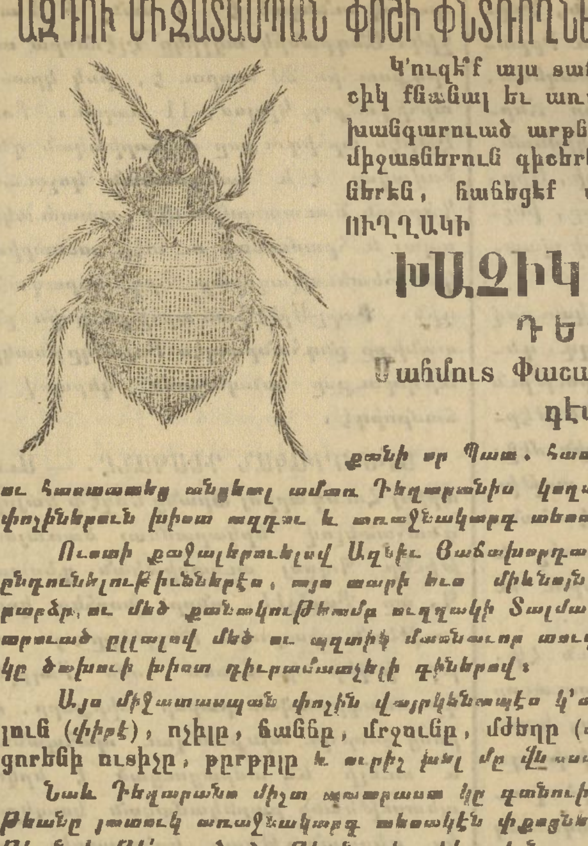

Կ'ուզէ՞ք այս տաքերուն ճանճերու և մրջիւն-մըժիկ քնանալ եւ առաւօտուն առողջութիւննիդ չը խանգարուած արթննալ ու ազատիլ սա անհերես միջատներուն գիշերները մեզի տուած չարչարանքներէն, ճանչցէ՛ք այս տարի եւս կրկին ԴԻՄԵԼ ՈՒՂՂԱԿԻ

ԽԱԶԻԿ ՅԷՍՃԵԱՆԻ
ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պաշի, «պօղաչաճի»ին դէմ, թիւ 261

քանի որ Պատ. հասարակութիւնը փորձով տեսաւ ու հաստատեց անցեալ ամառ Դեղարանիս կողմանէ ծախուած միջատասպան փոշիներուն խիստ ազդու և առաջնակարգ տեսակէն ըլլալը։

Ուստի քաջալերուելով Ազնիւ Յաճախորդաց կողմանէ գտած համակիր ընդունելութիւններէս, այս տարի եւս միւնոյն տեսակէն առատօրէն մը եւս բերել ու մեծ քանակութեամբ ուղղակի Տալմաճիայէն մասնաւորապէս բերել տրուած ըլլալով մեծ ու պզտիկ մասնաւոր տուփերու մէջ դրուած պատրաստ կը ծախուի խիստ դիւրամատչելի գիներով։

Այս միջատասպան փոշին վայրկենապէս կ'սպաննէ ու կ'ոչնչացնէ մլուկը, լուն (փիրէ), ոջիլը, ճանճը, մրջիւնը, մժեղը (սիվրիսինէք), ուտիճը (կիւվէ), ցորենի ուտիճը, բզեզը և ուրիշ խել մը վնասակար միջատներ ու ճճիներ։

Նաև Դեղարանս միշտ պատրաստ կը գտնուի այս փոշիներուն գործածութեանը յատուկ առաջնակարգ տեսակէն փքոցներ (fkorhif) որ թէ՛ խնայողութեան և թէ՛ գործածութեան տեսակէտով նպաստաւոր և դիւրին է։ Ուստի ամէն տանէ որոնք պէտք ունին ազդու միջատասպան փոշիի թող հաճին դիմել մեզ գնելով տուփ մը փոշի, քանի որ Դեղարանս Պոլսոյ կարեւոր ու կեդրոն մէկ տեղը գտնուելովը ամէն իր դիւրութիւնները այս տեսակ պէտք մը ձեռք ձգելու համար։

Հաս կրկին անգամ կը յիշեցնեմ Պատ. հասարակութեան թէ՝ Դեղարանիս գլխաւոր սկզբունքն է միշտ իր ազնիւ յաճախորդները գոհ ձգելու համար, ուղղամիտ գործունէութիւն, դեղագիտութեան ճշգրտագին պատրաստութիւն, դեղերու թարմութիւն, գիներու չափաւորութիւն և տրուեսցին խղճամիտ գործադրութիւն։ [illegible], որպէս զի յարգոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ չեն այսու եւս փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ ուղղակի այցելեն մեզ, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ կ'ընծայուին կատարելապէս գոհ ձգելու համար։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՍՏԱՑՈՒՄ ՋՈՒՒՑԵՐԵԱԿԱՆ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏԻ ԹԻՒՊԵՐՈՒ (ԱՇԸ ՔԱՂԷՄԻ)։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ԳԻՇԵՐՈՒԱՅԻՆ ՍԵՆԵԱԿ 32—50

ԶԸՐԱԱԹ ՊԱՆՔԱՍԸ ԲԻՅԱՆՔՕՍԸ
ՀԱՍԸԼԱԹԸ ՄՈՒՀԱՃԻՐԻՅԷՆԻՆ ՄԷՍԱՐԻՖԸ ԻՍՔԵԱՆԻՅԷՍԻՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԸՐ

Իքրամիյէլէր Տէրսաատէթտէ Զըրաաթ Պանգասը խաւրէի մէրքէզիյէսիյլէ Քէօբրիւտէքի բիանգօ շիւպէսինտէ վէ Օսմանլը Պանգասընտան վէ թաշրաչարտա մէզքիւր պանգալար շիւպէլէրինտէն թէէտիյէ օլունուր.

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՔԷՇԻՏԷ I ԹԷՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ 322 ԹԱՐԻԽԻՆՏԷ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի սալօնունտա ալէնէն իճրա իտիլէճէքտիր։

ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ՄԷՃՄՈՒԸ ԱՏԷՏԻ 175,000
ԻՔՐԱՄԻՅԷ ԳԱԶԱՆԱՃԱԳ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏԻ 35,000

ՊԻՐԻՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻՅԷ 300,000 ՂՐՈՒՇ

2ՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻՅԷ	3ՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻՅԷ	4ՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻՅԷ
100,000 ՂՐՇ.	50,000 ՂՐՇ.	20,000 ՂՐՇ.

ԻՔՐԱՄԻՅԷԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏ ՎԷ ՄԻՔՏԱՐԸ

1	Ատէտ	300,000	Ղուրուշ	Իքրամիյէ			
1	»	100,000	»	»			
1	»	50,000	»	»			
1	»	20,000	»	»			
6	»	60,000	»	»	պէհէրի	10,000	ղուրուշ
10	»	50,000	»	»	»	5,000	»
20	»	40,000	»	»	»	2,000	»
60	»	60,000	»	»	»	1,000	»
400	»	200,000	»	»	»	500	»
3000	»	240,000	»	»	»	80	»
31500	»	630,000	»	»	»	20	»
35,000		1,750,000					

Քէշիտէ մուամէլէսի Զըրաաթ Պանգասը Մէճլիսը Իտարէսի հէյէթինին մուհ[illegible] վէ Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի Տիվանը Մուհասէպաթ վէ Օսմանլը Պանգասընտան թային օլունան զէվաթ հուզուրընտա իճրա օլունուպ, գազանըլան իքրամիյէլէր պիր քէօշէ [illegible] իճրա խուլասէսինտէ թէմամը թէ մամընտա վէ մէճիտի 20 ղուրուշ հիսապըյլա թէէտիյէ օլունաճագը ճիհէթլէ քէշիտէ կիւնիւնէ գատար հէր կիւն չէքիլէն նումէրօլար երթէսի կիւնիւ կազէթալարլա իլան իտիլէճէքտիր։

Պիլէթլէր՝ Տէրսաատէթտէ Զըրաաթ Պանգասը խաւրէի մէրքէզիյէսիյլէ Քէօբրիւտէքի բիանգօ շիւպէսինտէ վէ պիլ ու մում տար-ֆըլաստա վէ Թաշրատա Զըրաաթ Պանգասը շիւպէ վէ սանտըգլարը իլէ Օսմանլը Պանգասը շիւպէլէրինտէ ֆիրուխթ օլունուր. Թամ իթիպարըյլա 25 ատէտ պիլէթ ալան քիմսէյէ 100տէ ալթը իքրամ իտիլիր, վէ Թաշրատա քէշիտէտէն պիր կիւն էվվէլինէ գատար իյատէ օլունան պիլէթլէր իսթիրտատ օլունամազ պէտէլի կէրի վէրիլիր։

ԹԱՄ ՊԻԼԷԹԻՆ ՖԻԱԹԸ
1 ԱՏԷՏ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՅԷ

ՆԸՍՖ ՊԻԼԷԹԻՆ ՖԻԱԹԸ
ՉԷՅՐԷԿ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՅԷ

ԱՊԱՌԻԿ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Հէրճայի վաճառատունը գոհարեղէններու, ոսկի և արծաթ իրեղէններու գրպանի, պատի և քօնսօլի ժամացոյցներու մասնաւոր վաճառումէն զատ իր բազմաթիւ յաճախորդներու վստահութեանէն քաջալերուած, այս անգամ կը փութայ յայտարարել թէ՝ ամէն եղանակի յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստ ունի տոպրակներ, կանանց և աղայոց համար ամէն տեսակ հովանոցներ ու անձրեւի համար մուշամպա վերարկուներ, նաև ձեռնոցներ, փոնթէզիններ և Թօաֆիններ ու ամերիկեան կօշիկներ։ Ունի նաև կահ կարասի, ձեղունի լամբաներ, մոմակալներ, եւրոպական ու անգղիական գորգեր, գեանի մուշամպաներ, կրամոֆոններ ու պիսքլէթներ՝ ամենավերջին կատարելութիւններով։

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը մայրաքաղաքիս մէջ միակն է, որ շահած է հանրութեան վստահութիւնը եւ գոհունակութիւնը իր ապրանքներու ազնուութեան և ոսկիներու մաքրութեան, ձեւաւորութեան և աժանութեան համար։

Այս ամէնուն որոշեալ արժէքին վճարումն է

ԱՊԱՌԻԿ

Միայն թէ գնուած ապրանքին հարիւրին 20ը կանխիկ, իսկ մնացեալ գումարին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարմամբ պատրաստ է հոյթոյթել։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՍ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Է

Մեծ Շուկայ, Ռօփէրչըլար Մեծ Փողոց թիւ 13,

Անգամ մը այցելել բաւական է համոզուելու համար թէ՝ Հէրճայի՝ ան մրցելի կազմակերպութեամբ մը իր վիճակի է այսօր գոհացնել իր ամենէն դժուարահաճ յաճախորդները։

Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՁԿԱՅ 50-9

Ե. Գ. Շաբաթական վճարմանց համար հաւաքիչներ բազմիցս պատրաստ են։

ԳՐԱՏՈՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԽՈՐԱՍԱՆՃԵԱՆ ԽԱՆ

Կեդրոն գիտական, վիպական, դպրոցական եւ մանկավարժական ամեն տեսակ գրքերու

ԼՈՒՍԱՏՈՒԹԵԱՆ ՁԵՂՉ

ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐ. ՎԻՄԱԳԻՐ ՈՒ ՏՊԱԳԻՐ

Այցեքարտ, շրջաբերական, նամակագլուխ, պահարան, վկայական, վիճակագիր, բարենիշ, պատուանիշ, եւն. եւն.

Ցանձնարարութեանց առաքում օրը օրին ու ճշդութեամբ

Գործառնութիւն միշտ կանխիկ

ԳՐԱՏԱՆ ՀԱՍՑԷՆ

درسعادت خوراسانجیان خانده کتبخانهٔ جدید

18—50

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՑՑԵԼԵՑԷ՛Ք, ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք

Երկաթուղիներու ճամբով խորհրդատու

ՏՈՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՑԱԿՈԲԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻՋԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամեն օր, բաց ի Կիրակի օրերէն, կը գտնուի Պէրպէրեան դեղարանը, Կէտիկ Փաշա Պոսթ ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Գանեխ-Գափու Մէրհամէթճեան - Պիւանիի դեղարանը ժամը 7էն 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի երկու դեղարաններուն մէջ ալ

Տոքթ. Գառլօ Ցակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մէթոտներով, արագապէս և առանց ո և է հետք թողնելու կը դարմանէ ամէն տեսակ ափրոդիտեան ախտերը, ինչպէս ջերմամիզութիւն (պէլ սօղուգլուղու), կուբ միզեղը, շանկրը մու և սիֆիլիս (ֆրէնկի), անզօրութիւն, երազափորձութիւն, տռնական անկարողութիւն, և մանաւանդ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն (ուրէթրի խուզում և Պրոստատի բորբոքում)։

Ուրոպայէ բերել տուած նորանոր գործիքներով, վերջին հնարները գործածելով կատարէ մաքուր և առանց ցաւ գործողութիւն։

Մանրադիտական (միքրոսքոփիք) քննութիւնք ափրոդիտական ախտերու մասին և անձանց զննութեան միջոցներու կիրարկում։

Աւելորդ է ըսել թէ ամէն գաղտնիք պահուած է։ 43-50

Ս. ՍԷԿՈՒԷՆ
ՊՈԼՍՕ

ՄԻՆԴԱՄ
ժիւրին
Բարիզի 1900ի
Արուեստաhանդէսին

Մազի ներկ, վայրկենական

ԹԷՆԹԻՒՐ ՏԸՔ. ՌԻՇԱՐ

TEINTURE du Dr. RICHARDS'

մազերու և մօրուքի անմիջական գունաւորում

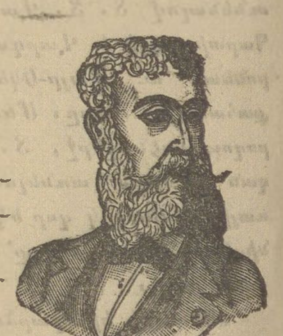

Կը ծախուի անուշահոտութեանց ամէն առաջնակարգ վաճառատուններու, դեղարաններու, և դեղի մթերանոցներու մէջ։

Գաւառային յանձնարարութիւն փոստով կը կատարուին։ Կեդրոնէն գգացուցէք, ընդհանուր մթերանոց Դօ Օրֆէոյի մեծ վաճառատուն, Կալաթա, Կ. Պոլիս։ 50—4

ԼԱՆՔԱՇԷՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Անգլիական

Դրամագլ. աւելի քան 13,000,000

Տարեկան գանձում տոկոսէ և ապահովագինէ 4,162,578

Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ

Որ այժմ ձուլուած է ՌՕԲԸԼ ապահովագրական Ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեփականութիւններու վրայ, —քարաշէն եւ փայտաշէն կալուածներ, ու ճեանրական թանգերու, ապրանքներ, եւն. եւն.

Լանքաշէր միշտ նշանաւոր եղած է ամէն կուսակ արագ և արդար կերպով վճարելուն համար։

Իր դրամագլխին 13,062,125 անգլ. ոսկին բարձր թիւը բաւարարապէս ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ
ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ, թիւ 1՝ ՆՕՐԹ ՃՕՆ ՍԹՐԻԹ
ԼՈՆՏՈՆ, 28՝ ԼՕՄՊԱՐՏ ՍԹՐԻԹ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՊԻԹԹ ՊԻԼԼԻՓՍ ԵՒ ԸՆԿ.

Նօ. 4 և 5 Քիւչիւք Բինէլ խան Դեր. Գործակալ Եաբուկի

ՄԱԳՍՈՒԴ Ե. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

Ուրիշ դիւր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

50—19

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ց. ԳԱՅԱՅԵԱՆ